

pismo organizacji pozarządowych
województwa warmińsko-mazurskiego

ISSN 1427-5856

pozarządowiec

grudzień • nr 8(92) 2007 • rok XI

**ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
INICJATYW TRANSGRANICZNYCH**

**DOBRE PRAKTYKI –
PROJEKTY TRANSGRANICZNE**

III SEKTOR W POLSCE I W ROSJI

INICJATYWY MŁODZIEŻOWE

Elbląskie Stowarzyszenie
Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych

ESWIP

Przełęczany właśnie przez Państwa numer „Pozarządowca” jest owocem realizacji projektu „Obywatelska młodzież. Przekazanie doświadczeń związanych z budową społeczeństwa obywatelskiego rosyjskim organizacjom i instytucjom pracującym z i na rzecz młodzieży”. Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych wspólnie z rosyjskim partnerem – Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych w Obwodzie Kaliningradzkim przeprowadziło cykl szkoleń, które zostały sfinansowane w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2007 r. Jednym z modułów projektu był cykl warsztatów medialnych, w tym dziennikarstwa prasowego i internetowego. Właśnie uczestnicy tych zajęć stanowią gros autorów tekstów zamieszczonych w czasopiśmie. Dzięki nim mamy możliwość spojrzenia na trzeci sektor i jego inicjatywy, szczególnie te będące udziałem młodych ludzi, oczyma naszych rosyjskich przyjaciół. Zachęcamy do lektury.

Piotr Pniewski
redaktor prowadzący

pozarządowiec

PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wydawca:

Elbląskie Stowarzyszenie
Wspierania Inicjatyw Pozarządowych

Redagują:

Arkadiusz Jachimowicz (red. naczelny),
Piotr Pniewski (red. prow.), Marcin Grajkowski

Adres:

82-300 Elbląg, ul. Związku Jaszczurczego 17;
tel./fax: 055 236 27 16, 055 235 33 88;
e-mail: eswip@eswip.elblag.pl

Internetowa edycja pism dostępna jest pod adresem:
<http://www.eswip.elblag.pl>

Opracowanie graficzne i skład komputerowy:

ILKA, tel. 0600 49 40 11,
e-mail: marek@wydawnictwo-ilka.pl

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.
Zastrzegamy sobie prawo skracania tekstów i zmiany tytułów.

Autorzy tekstów prezentują swoje własne opinie.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

polska pomoc

Pismo wydano w ramach projektu „Obywatelska młodzież. Przekazanie doświadczeń związanych z budową społeczeństwa obywatelskiego rosyjskim organizacjom i instytucjom pracującym z i na rzecz młodzieży”, współfinansowanego w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2007 r.”

INICJATYWY MŁODZIEŻOWE	3
Mamy już rok!	3
Prawo międzynarodowe – dla młodzieży	3
Integracyjny obóz pod namiotami dla młodzieży niepełnosprawnej i zdrowej	4
Przyrodzie – opiekę, młodzieży – pracę	5
Uczymy się ustaw poprzez puzzle	6
Sekrety mistrzostwa	6
Zwycięstwo w konkursie – jeszcze jedna szansa na wsparcie telefonu zaufania dla nastolatków	7
Młodzież a reformy komunalne	7
III SEKTOR W POLSCE I W ROSJI	8
Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych	8
Miasto, w którym spełniają się sny	9
Współpraca obywatelska w Obwodzie Kaliningradzkim	10
Ogólnopolski zlot skautów	11
Rozwijanie sieci informatycznych we współpracy międzynarodowej	12
DOBRE PRAKTYKI – PROJEKTY TRANSGRANICZNE	15
Jakie będzie młodzieży wychowanie	15
Mosty przyjaźni w Kaliningradzie	17
Wikingowie w Zielonogradzku	18
Znaczenie i kierunki dalszego rozwoju współpracy transgranicznej	18
Zrobili to!	20
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INICJATYW TRANSGRANICZNYCH	21
Europejska współpraca terytorialna i europejski instrument sąsiedztwa i partnerstwa	21
Wolontariat europejski (European Voluntary Service) – program „Młodzież w działaniu”	25

Stowarzyszenie jest członkiem Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLIT Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego „HEROLD”

T E L E W I Z J A OBYWATELSKA

CHCEMY CIĘ POKAZAĆ

W KAŻDY CZWARTEK W TELEWIZJI ELBLĄSKIEJ

KONTAKT: ELBLĄG, UL. ZWIĄZKU JASZCZURCZEGO 17, TEL. 055 236 27 16
E-MAIL: REDAKCJA@ESWIP.ELBLAG.PL

INICJATYWY MŁODZIEŻOWE

MAMY JUŻ ROK!

Nie 5 lat, ale też nie 3 miesiące. Przez ten rok zdążyliśmy zrobić wiele, ale mamy ochotę na dużo więcej!

Na początku odnoszono się do nas z pewną nieufnością. Niektórzy myśleli, że już za pół roku wyrażenie „Aktyw Młodzieżowy” zniknie ze słownictwa używanego przez mieszkańców Gusiewa. Okazało się na odwrót. Słowa „Aktyw Młodzieżowy” coraz częściej pojawiają się na łamach miejscowych gazet. Teraz młodzi ludzie coraz chętniej zostają aktywistami, a dorośli proponują nam swoją pomoc i współpracę.

Wszystko zaczęło się we wrześniu 2006 roku, kiedy Przewodniczący Samorządu miasta Gusiewa, **Nikołaj Cukanow**, podpisał zarządzenie o utworzeniu organizacji młodzieżowej, której zadaniem byłoby aktywne uczestnictwo w życiu miasta. Młodzież nie chciała trzymać się z daleka od pro-

blemów miasta, i zaproponowała swoją pomoc w upiększaniu Gusiewa oraz przekształcaniu go w przyjazne, po europejsku przytulne miejsce.

Nasz Aktyw Młodzieżowy składa się z 5 centrów: sportowego, wolnego czasu, informacyjno-analitycznego, krajoznawczego i medialnego. Przewodniczącymi tych centrów są odpowiednio: **Jewgienij Dużycz, Michaił Michalew, Wika Sowietkina, Enrika Biesztyie** oraz **Tamara Matwiejenkowa**.

Pierwszym naszym masowym przedsięwzięciem, kiedy pod hasłem „Zdrowym być modnie!” wyszliśmy na ulice miasta, stała się akcja poświęcona światowemu Dniu Walki z HIV, obchodzonemu na całym świecie 1 grudnia. Oczywiście, po niej było jeszcze wiele podobnych akcji, ale tego grudniowego hasła trzymamy się do dziś, ponieważ wszyscy członkowie Aktywu Młodzie-

żowego są uczestnikami regionalnego ruchu „Zdrowe pokolenie”.

Nasze społeczne akcje znajdują poparcie wśród ludności. 14 lutego 2007 roku zorganizowaliśmy ogólnomiejskie święto „Dzień zakochanych w mieście Gusiew”, podczas którego każdy mieszkaniec mógł wyznać miłość do rodzinnego miasta. „Aktywiści” wciąż biorą udział w przedsięwzięciach poświęconych zagospodarowaniu nie tylko miasta rodzinnego, lecz również pobliskich wsi i okolicznych rzek i lasów.

Oczywiście, wielu rzeczy jeszcze nie zdążyliśmy zrobić, lecz jesteśmy pełni entuzjazmu, twórczych sił, a przed nami wiele lat owocnej pracy dla dobra rodzinnego miasta.

Enrika Biesztyie
Prezes Medialnego Centrum Młodzieżowego Aktywu, m. Gusiew

PRAWO MIĘDZYNARODOWE – DLA MŁODZIEŻY

Kaliningradzka Regionalna Organizacja Społeczna „Przedsiedleńcy Bałtyccy” realizuje projekt „Naucz się abecadła prawa międzynarodowego i naucz innych”. Wsparcie finansowe oferuje przedstawicielstwo korporacji niekomercyjnej „Проект Хармони Инк.” w Federacji Rosyjskiej (program młodzieżowy LINX).

Na bazie programu, opracowanego w ramach projektu oraz materiałów

metodycznych, organizowana jest interaktywna edukacja dotycząca podstaw prawa międzynarodowego, a także praw człowieka. Do tego przygotowano grupę trenerów młodzieżowych, samodzielnie prowadzących zajęcia na temat praw człowieka. U młodych ludzi wypracowywane są nawyki kształtowania kultury tolerancji.

– Ze względu na specyficzne położenie geograficzne Obwodu Kali-

ningradzkiego, młodzi ludzie często wyjeżdżają za granicę, ale nie mają wystarczającej wiedzy w zakresie prawa międzynarodowego, nie mają nawyków, brakuje literatury o takiej tematyce. – Tłumaczy **Natalia Cwietkowa**, zastępca prezesa KROS „Przedsiedleńcy Bałtyccy”. – Właśnie stąd wzięła się idea tego projektu.

Młodzież powinna mieć wystarczającą wiedzę w zakresie prawa

międzynarodowego, żeby nie znaleźć się w sytuacji wykraczającej poza granice międzynarodowej strefy prawnej; nie doprowadzać do zdarzeń nieprzyjemnych i zagrażających tak samym sobie jak i innym osobom. Lobbowanie interesów młodzieży Obwodu Kaliningradzkiego uwarunkowane jest nową metodą pracy: tolerancją i obecnością w sferze prawnej międzynarodowych praw człowieka.

Projekt „Naucz się abecadła prawa międzynarodowego i naucz innych” przewiduje rozwój aktywności obywatelskiej wśród studentów w zakresie prawa międzynarodowego, formowania tolerancji za pomocą edukacji studentów i przekazania zdobytej wiedzy

innym młodym ludziom. W ramach tego projektu wykształcono 23 wolontariuszy, którzy przeprowadzali zajęcia w sześciu grupach, w sumie projektem objęto 96 młodych ludzi.

Stworzono ulotki na temat abecadła prawa. Powstały też metodyczne podręczniki dla wolontariuszy, zawierające informacje pomagające w prowadzeniu zajęć z następujących tematów: „Czym są prawa człowieka?”, „Podstawowe dokumenty w zakresie praw człowieka”, „Prawa dziecka”, „Instytucje międzynarodowe obrony praw człowieka”, „Prawa osobiste”, „Prawa polityczne obywatela”, „Pakt Międzynarodowy o prawach obywatelskich i politycznych”, „Prawa

społeczno-ekonomiczne i kulturalne”. Dla każdego z tych tematów wyszczególnione są główne cele zajęć, wymienione są możliwe do zdobycia nawyki i wiedza, opisane zostały też materiały i dokumenty niezbędne dla prowadzenia zajęć oraz ich plany a także szczegółowa metodyka ich prowadzenia. Wolontariusze w podręczniku znajdą też streszczenia dokumentów międzynarodowych, oraz ich porównanie z rosyjskimi aktami prawnymi. Podręcznik ten zawiera także informacje o tym, jak należy budować zespół i jakich metod pracy używać w zespole.

*Lubow Klokowa
prezes organizacji*

INTEGRACYJNY OBÓZ POD NAMIOTAMI DLA MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ I ZDROWEJ

Dwadzieścioro młodych ludzi, spośród których połowa jest dotknięta niepełnosprawnością i ma poważne problemy ze zdrowiem, dzięki Kaliningradzkiej Asocjacji Młodych Inwalidów „Apparel” na początku sierpnia spędziło mile czas na integracyjnym obozie.

Młodzi ludzie z Kaliningradu, poruszający się tylko za pomocą wózków inwalidzkich, niewidomi, po urazie lub ciężkiej chorobie, spędzili kilka dni razem ze zdrowymi rówieśnikami z Gusiewa na malowniczym wybrzeżu Angrapy. Przedsięwzięcie to pomogło zintegrować różne młodzieżowe grupy społeczne, które w codziennym życiu niezwykle rzadko mają okazję się zetknąć. Tydzień wspólnego życia na łonie natury sprzyjał nawiązywaniu bliskich kontaktów. Były śpiewy przy ognisku, wspólne kąpiele w wodzie i na słońcu, łowienie ryb, ale także treningi pomagające w rozwijaniu zdolności

komunikacyjnych i interpersonalnych oraz zawody sportowe.

Jednym z ważniejszych wydarzeń tego niezwykłego obozu było zdemonstrowanie uczestnikom i miejscowej społeczności najlepszych filmów

krótkometrażowych o tematyce społecznej z archiwum moskiewskiego festiwalu kinowego „Kino bez barier”. „Apparel” ucieszyła widzów także filmami fabularnymi, już od kilku lat nie prezentowanymi w miejscowym klubie.

Po zakończeniu pokazu uczestnicy i widzowie długo dyskutowali o możliwościach integracji inwalidów w zwykłym życiu.

Głównym celem wydarzenia było uświadomienie młodzieży problemów niepełnosprawnych, a najważniejszym rezultatem to, że młodzi inwalidzi z Kaliningradu i ich zdrowi rówieśnicy z Gusiewa zostali przyjaciółmi.

Dziękujemy za wsparcie Oddziałowi Regionalnej Polityki Młodzieżowej Ministerstwa Edukacji Obwodu Kaliningradzkiego oraz administracji miasta Gusiew.

Siergiej Kisielow

PRZYRODZIE – OPIEKĘ, MŁODZIEŻY – PRACĘ

Ponad tysiąc metrów kwadratowych wydmy umocnili uczestnicy Międzynarodowego ekologicznego obozu dla młodzieży „Uratuję Mierzeję Wiślaną”, który odbył się w parku narodowym w dn. 3–9 sierpnia.

Obóz zorganizowano w ramach międzynarodowego projektu „Przyrodzie – opiekę, młodzieży – pracę!”, realizowanego przez organizacje pozarządowe „Ekozaszczita!” (Ekoobrona) (Kaliningrad, Rosja) oraz „Eko-Inicjatywa” (Kwidzyn, Polska), finansowanego przez Fundację im. St. Batorego. Uczestnicy obozu – 10 osób dorosłych i 35 uczniów z miejscowości Rybackoje, miasta Zielonogradzk (Obwód Kaliningradzki) i polskiego miasta Kwidzyn – niedaleko miasteczka Lesnoje odbudowali tysiąc metrów kwadratowych wydmy, zniszczonej przez sztormy i turystów.

– Obóz był pierwszym takim przedsięwzięciem, ale pomogło nam doświadczenie, którego nabraliśmy w ciągu ostatnich 5 lat przy organizacji desantu ekologicznego dla umocnienia

wydmy. – Mówi Aleksandra Korolowa, współprzewodnicząca grupy „Ekozaszczita!”, – Przygotowaliśmy się do tej pracy bardzo dokładnie, zbadaliśmy dokumenty z archiwum parku narodowego i sporządziliśmy instrukcję odbudowania wydmy. W ciągu 5 dni uczniowie, którzy nigdy przedtem nie wykonywali takiej pracy, zostali prawie profesjonalistami, nauczyli się pracować w zgranym zespole. Każdy z nich był bardzo dumny ze swojej pracy, rozumiejąc jak jest ona ważna.

Turyści, odwiedzający mierzeję nie są świadomi, że nie wolno chodzić po wydmach. W miejscowości Lesnoje, na nabrzeżu i w innych miejscach publicznych wywieszono plakaty, zrobione przez uczestników obozu, wzywające do dbałości o plażowe wały ochronne i wyjaśniające, jak bardzo jest on potrzebny.

Uczestnicy obozu mieli na celu nie tylko uratowanie mierzei przed zawianiem piaskiem, ale i przed zaśmiecaniem. Pozbierali więc śmieci z plaży, posegregowali je i zrobili specjalną wystawę przed wejściem do jadalni bazy

turystycznej „Lesnoje” pełniącą rolę przestrogi dla turystów.

Życie obozu nie polegało jednak tylko na pracy. Uczestnicy zorganizowali Dni Polski i Rosji, a także Dzień aborygenów Mierzei Wiślanej, ogłosili konkurs rzeźb z piasku, zorganizowali też poszukiwania skarbu oraz grali w rozmaite gry. W ciągu tych kilku dni uczestnicy zaprzyjaźnili się, rozkoszowali się morzem i słońcem, a nawet stworzyli własny hymn. Dzięki wsparciu Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie, Jarosława Czubińskiego, polscy uczestnicy obozu wzięli udział w bardzo ciekawej wycieczce do Kaliningradu.

Wszyscy mają nadzieję, że w następnym roku będzie możliwość uczestnictwa w podobnej inicjatywie. Niezbędna jest do tego współpraca administracji parku narodowego z młodzieżą i organizacjami pozarządowymi. Jesienią młodzi ludzie mają spotkać się ze swoimi rówieśnikami z Litwy, żeby kontynuować pracę po uratowaniu Mierzei Wiślanej.

Grupa „Ekozaszczita!”

UCZYMY SIĘ USTAW POPRZEZ PUZZLE

2 sierpnia sportowo-zdrowotny obóz „Otradnoje” odwiedzili przedstawiciele Młodzieżowego Banku Kaliningradzkiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego, żeby zrealizować projekt „PAZL” – Aktywność prawna do ochrony ludzi.

Wspomniany projekt opracowali uczestnicy Banku Młodzieżowego, a głównym jego celem było kształcenie studentów pierwszego roku studiów w ich prawach w sferze edukacji, a to poprzez bardzo ciekawą formę – grę.

6 zespołów liczących po 5 zawodników musiało ułożyć 6 kompletów puzzli z częściami tekstów z dokumentów prawnych o edukacji, opowiedzieć o nich i określić, z którego dokumentu dany fragment pochodzi. Studenci wzięli się do pracy z wielkim entuzjazmem i poradzi sobie bez problemów. Jurorzy – dziennikarze, uczestnicy Banku Młodzieżowego Uniwersytetu i jego wykładowcy – wyłonili spośród uczestników zwycięzcę. Pozostałe ze-

spóły otrzymały nagrody pocieszenia w kategoriach „Najgłośniejszy zespół”, „Najbardziej zgrany zespół”, „Najbardziej pomysłowy zespół”, „Najweselszy zespół” i „Najlepsza grupa wsparcia”.

Bank Młodzieżowy dziękuje Młodzieżowemu Programowi LINX, Funduszowi Lokalnemu „Kaliningrad” oraz Związkowi Zawodowemu Studentów KPTU za wsparcie finansowe.

Alona Sieraja

SEKRETY MISTRZOSTWA

Całkiem spora grupa młodych ludzi uczyła się i pracowała razem przez 4 dni stając się jednym zespołem, którego celem było zdobycie dziennikarskich szlifów i zrealizowanie filmu. Nie miało najmniejszego znaczenia, że ktoś z nas pochodzi z Rosji, a ktoś z Polski. Po prostu stanowiliśmy jedną drużynę i wspólnie zmierzaliśmy do celu.

Poczynając od 20 sierpnia otworzyły się przed nami nieprawdopodobne sekrety mistrzostwa prawdziwych fachowców. Tu po raz pierwszy pisaliśmy scenariusz, trzymaliśmy w rękach kamerę telewizyjną i przeprowadzaliśmy wywiady na ulicach Elbląga, rozmawiając z różnymi ciekawymi ludźmi. Kanwą wszystkich zajęć było dziennikarstwo. Uczestnicy warsztatów zostali

podzieleni na trzy grupy. Pierwsza z nich zajmowała się dziennikarstwem prasowym, druga poznawała podstawy reżyserii, uczyła się pisać scenariusze i występować w telewizji. Trzecia grupa zyskała możliwość zapoznania się z praktyką i teorią potrzebną do realizacji obrazu filmowego: kręcenia kamerą telewizyjną wyjątkowych kadrów i wykonywania wstępnego montażu. Najciekawsze było to, że większość uczestników projektu „Obywatelska młodzież” nigdy wcześniej nie zajmowała się żadną z tych dziedzin.

Ten projekt – to po prostu bajka! Nam, uczestnikom, zapewniono komfortowe warunki pobytu i twórczej pracy. Czasem czuliśmy się co prawda bardzo zmęczeni, lecz gdy tylko pojawiała

się wolna chwilka, zamiast wylegiwać się w łóżkach szliśmy na spacer po starych uliczkach Elbląga i oglądaliśmy zabytki. Miasto bardzo nam się podobało!

Zrozumieliśmy jedno: aby sukces był gwarantowany, trzeba znaleźć właściwy klucz, a wtedy drzwi w świat wspaniałych, ciekawych zawodów otworzą się przed nami na oścież.

Na zakończenie tych niezwykłych warsztatów powstał program telewizyjny – krótki filmik o zdrowym trybie życia, który przygotowaliśmy wspólnie z polskimi przyjaciółmi, wykorzystując umiejętności nabyte podczas czterech pełnych wrażeń dni.

Tatjana Curkan

chcesz zaistnieć?

WWW.WIM.NGO.PL

serwis organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego

ZWYCIĘSTWO W KONKURSIE – JESZCZE JEDNA SZANSA NA WSPARCIE TELEFONU ZAUFANIA DLA NASTOLATKÓW

Każda organizacja pozarządowa i jej liderzy wiedzą, że przygotowanie projektów i udział w różnych konkursach grantowych jest pracochłonnym i trudnym zajęciem. Dlatego szczególnie przyjemne jest, kiedy projekt zwycięża w konkursie, co oznacza, że będzie dofinansowany i przyniesie możliwość pomocy tym, do których jest on skierowany. Dla nas, społeczników, zwycięstwo w konkursach grantowych stanowi główne źródło finansowania.

Młodzieżowa organizacja społeczna „Satori”, która od dziewięciu lat działa w Bałtiju, wzięła udział w konkursie

ogólnorosyjskiego programu „Nowy dzień”. Celem programu jest okazanie wszechstronnej pomocy w rehabilitacji, wspieranie i harmonijny rozwój rosyjskich dzieci na drodze wspomagania w zmiatających do tego działaniach organizacji pozarządowych. Bardzo znaczące dla nas, uczestników z Kaliningradu i Obwodu Kaliningradzkiego, wydarzenie stanowiło nagradzanie zwycięzców z każdego regionu. Odbyło się ono w Sankt-Petersburgu w teatrze Ermitaż. W ceremonii wzięły udział znane osobistości z Sankt-Petersburga i całej Rosji.

Wyjazd do Sankt-Petersburga okazał się nie tylko przyjemny, ale i pożyteczny. Zapoznałam się z pracą organizacji, zajmujących się nastolatkami, które nie raz zostawały zwycięzcami programu „Nowy dzień”. Natomiast, co dla nas najważniejsze, w ramach naszego projektu w Bałtiju nadal działa telefon zaufania, który stanowi pomoc dla młodych ludzi w rozwiązywaniu ich problemów.

Irina Jacenko

Prezes organizacji młodzieżowej „Satori”

MŁODZIEŻ A REFORMY KOMUNALNE

Zagadnienia dotyczące reformy mieszkaniowo-komunalnej są teraz bardzo aktualne, ponieważ zarządzanie budynkami przejmują obecnie właściciele lokali mieszkalnych i niemieskalnych. Zebranie właścicieli powinno wyłonić formę zarządzania swoim budynkiem. Termin takich zebrań został przedłużony do 1 stycznia 2008 roku, ponieważ w praktyce ludzie nie są dobrze poinformowani o własnych prawach i obowiązkach. Nie dotyczy to głównie tych, którzy wynajmują lokale od samorządów lub innych właścicieli (opinia takich ludzi też jest ważna), ale konkretnie właścicieli mieszkań. Reforma ta jest potrzebna po to, by ludzie odpowiedzialnie odnosili się do utrzymania domów w dobrym stanie. Na razie w Obwodzie Kaliningradz-

kim jest ona słabo realizowana, procent wspólnot mieszkaniowych jest bardzo niski. Mieszkańcy wolą wynajmować do zarządzania ich domami firmy zewnętrzne, rzadko decydują się tworzyć wspólnoty mieszkaniowe. Reforma będzie przebiegała sprawniej, jeżeli mieszkańcy zaczną łączyć się w organizacje pozarządowe, na przykład takie jak Stowarzyszenia Właścicieli Lokali Mieszkalnych.

Młodzi ludzie są teraz bardzo aktywni na rynku pracy, tworzą nowe rodziny, dlatego pierwszą potrzebą socjalną jest kupno własnego mieszkania. Często zostają także współwłaścicielami mieszkań ze swoimi rodzicami lub dostają je w spadku. Żeby mieszkanie utrzymać i nie stracić własności, potrzebna jest wiedza o prawie, które reguluje porządek posiadania loka-

łów mieszkaniowych. Trzeba wiedzieć, jak prawidłowo kupić, zamienić lub sprzedać mieszkanie – wszystko o tym, jak zgodnie z prawem przeprowadzić każdą transakcję. Właśnie dla takiej młodzieży stworzony był projekt „Prawa socjalne młodego właściciela”, wspierany przez Program LINX. W ramach tego projektu w miastach: Mamonowo, Gwardiejsk i Kaliningrad odbyły się seminaria. Młodzi ludzie mieli także możliwość zapisania się na cotygodniowe bezpłatne konsultacje i zasięgnięcia porad prawnych. W ramach projektu przygotowano poradniki, zawierające praktyczne rady dotyczące rozwiązywania problemów mieszkaniowych. ■

Walentina Zosimenko

kierownik projektu

14 lipca w Zielenogradzku miało miejsce święto prawdziwych przyjaciół Pinokia.

Dla widzów zorganizowano konkursy budowania zamków z piasku, spotkanie przedstawicieli administracji

rejonu i miasta z dziećmi, rodzicami, nauczycielami w bibliotece dziecięcej, paradę miejską z okazji Dnia Flądry, przemarsz z Pinokiem na staw do Tortilly po medale oraz ceremonię wręczenia nagród Pinokia.

III SEKTOR W POLSCE I W ROSJI

CENTRUM WSPIERANIA INICJATYW SPOŁECZNYCH W OBWODZIE KALININGRADZKIM

Kaliningradzka organizacja CWIS powstała w 2000 roku, a zarejestrowana została 19.04.2001. Utworzono ją dla ochrony interesów innych organizacji pozarządowych, wspierania społecznych, dobroczynnych, kulturowych, kształceniowych i innych inicjatyw społecznych.

Misja Centrum to wszechstronna pomoc różnym grupom aktywnych obywateli, ich inicjatywom, związkom społecznym i organizacjom pozarządowym, wzmocnienie trzeciego sektora w Obwodzie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

CWIS jest niezależną organizacją, pomyślnie współpracującą z ponad 200 organizacjami pozarządowymi (społecznymi i niekomercyjnymi) Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Skutecznie odgrywa więc rolę katalizatora społecznych procesów w obwodzie, zwiększenia świadomości liderów i wolontariuszy organizacji pozarządowych oraz rozwoju współpracy pomiędzy sektorem państwowym, biznesem i sektorem społecznym.

Działalność Centrum polega na:

- organizowaniu seminariów dla organizacji pozarządowych,

- pomocy w przygotowaniu projektów i pozyskiwaniu funduszy;
- udzielaniu pomocy informacyjnej, merytorycznej, organizacyjnej i technicznej;

- organizowaniu raz na 2 lata Forum i Wystawy organizacji pozarządowych (dotychczas odbyły się one w latach 2003, 2005 i 2007);
- regularnym wydawaniu czasopiśma organizacji pozarządowych obwodu kaliningradzkiego „Trzeci sektor bez granic”.

Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych zajmuje się różnymi problemami życia społecznego, przedstawia propozycje dla władz, nawiązuje kontakty partnerskie z podobnymi sobie organizacjami z Rosji, Białorusi, Ukrainy, Polski, Łotwy, Litwy, Wielkiej Brytanii, i Niemiec, z którymi realizuje wspólne projekty. Organizacja ma również koncepcje nowych projektów, dotyczących rozszerzenia pola działalności CWIS, zwiększenia pomocy innym organizacjom pozarządowym, konsolidacji „trzeciego sektora” i zjednoczenia sił organizacji działających na różnych płaszczyznach dla rozwiązywania najważniejszych problemów społeczeństwa obywatelskiego.

adres biura: ul. Musorgskiego 19, Kaliningrad 236000, Rosja
 telefon: +7 (4012) 75-84-79,
 faks: +7 (4012) 95-26-96
 e-mail: cpoi@gazinter.net
 dyrektor Centrum: Irina Koszelewa
 współpraca z zagranicą: elenamulti@yahoo.com (Elena Kuczerjawaja)

MIASTO, W KTÓRYM SPEŁNIAJĄ SIĘ SNY

W jaki sposób ludzie trafiają do „trzeciego sektora”? Co ich przyciąga? Dlaczego zajmują się działalnością społeczną? Co tu osiągają? I dlaczego odchodzą? Swoimi przemyśleniami i spostrzeżeniami na ten temat, a także wspomnieniami z wizyty w Krakowie w ramach „Study tours to Poland” dzieli się młoda autorka tekstu, która jeszcze kilka lat temu nawet nie podejrzewała istnienia organizacji pozarządowych.

Jeszcze dwa lata temu, nie miałam pojęcia o istnieniu organizacji społecznych. Zmiana nastąpiła, gdy za sprawą mojej przyjaciółki poznałam Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych. Przeczytałam kilka numerów czasopisma „Trzeci sektor bez granic”, bardzo mnie ta tematyka zainteresowała. Tak zaczęła się moja współpraca z Centrum.

Dla mnie udział w działalności społecznej to sposób na poznawanie nowych, ciekawych ludzi, ale przede wszystkim szansa na zdobycie pożytecznych informacji i umiejętności, które mogą przydać się w życiu i w pracy zawodowej. To także najróżniejsze wyjazdy na seminaria, wymiana pomysłów i doświadczeń. To nadzwyczajna możliwość dowiedzenia się czegoś nowego i pożytecznego. Praca w organizacjach społecznych poszerza horyzonty, daje miliony niezapomnianych chwil radości! Przecież to nowe,

cenne kontakty, często nawet na poziomie międzynarodowym. Organizacje społeczne pomagają realizować pomysły ludziom z inicjatywą, co niewątpliwie jest bardzo ważne dla ich samorealizacji. Pomagają także w urzeczywistnianiu programów oświatowych, kulturalnych i innych. Obecnie, kiedy bardzo mało ludzi pamięta o tym, że mogą pomagać innym, ten temat robi się jak najbardziej aktualny.

Pierwszy wyjazd na staż zagraniczny zmienił całkowicie mój świat. Zmusił do tego, aby popatrzeć na wszystko z innej perspektywy, innymi oczyma, pokazał możliwości, jakie istnieją dla młodych ludzi w Europie i udowodnił, że w życiu można dużo osiągnąć, wystarczy wyznaczyć sobie cel i konsekwentnie do niego dążyć!

Wspominając o pierwszym wyjeździe mam na myśli daleką podróż do Krakowa w ramach programu «Study Tours to Poland». W tym corocznym programie mogą brać udział studenci w wieku od 18 do 21 lat z Ukrainy, Białorusi i Rosji (Obwodu Kaliningradzkiego), którzy wyróżniają się osiągnięciami w nauce i działalności społecznej. Wyjazd oceniam jak bardzo pożyteczny. W Krakowie czekały na nas różnorodne spotkania, między innymi z wiceprezydentem miasta, z prorektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego

– prestiżowego i najstarszego uniwersytetu w Polsce. Mieliśmy też możliwość zwiedzenia konsulatu. Odbiliśmy masę spotkań i dyskusji w środowisku studentek: z organami samorządowymi studentów, ze stowarzyszeniami studentkami, młodzieżową partią Krakowa. Przygotowano dla nas także ciekawe wycieczki: Oświęcim, Wieliczka, Zakopane... A wieczorami czekało na nas miasto i jego przepiękne, wąskie stare uliczki oraz liczne, przytulne kawiarenki.

Bogaty program sprawił, że wszyscy byli co prawda solidnie zmęczeni, lecz nikt się do tego nie przyznawał. To bardzo przyjemne uczucie, kiedy rozumiesz, że dzień nie minął na darmo, a uświadamianie sobie tego w ciągu każdego z dwunastu dni jest jeszcze przyjemniejsze! Czas spędzony w Krakowie, mieście, w którym spełniają się sny, upłynął nieprawdopodobnie szybko. To miasto nie może się nie spodobać! Jestem bardzo wdzięczna organizatorom za to, że zyskałam możliwość poznania Polski i jej kultury, a także zanurzenia się w życiu polskiej młodzieży studenckiej. Był to świetny początek mojego udziału w programach międzynarodowych dla aktywnej młodzieży.

Anastasija Birkovskaya

*Centrum Wspierania
Inicjatyw Społecznych*

Kraków wywarł na uczestnikach wizyty duże wrażenie. Nic dziwnego, nie od dziś to miasto stanowi dla nas powód do dumy.

WSPÓŁPRACA OBYWATELSKA W OBWODZIE KALININGRADZKIM

Społeczeństwo obywatelskie tworzą ludzie, którzy nie boją się brać odpowiedzialności za swoje czyny, sami odpowiadają za własne życie. Jednymi z ważniejszych instytucji społeczeństwa obywatelskiego są stowarzyszenia społeczne, które są tworzone przez ludzi w celu ochrony wspólnych interesów oraz osiągnięcia wspólnych celów.

W Rosji, w ostatnich 15 latach, ukształtowały się różnorodne formy współpracy struktur społecznych z organami władzy. Jest to wspieranie NGO ze strony organów władzy, prawo dostępu do informacji związanej z pracą organów władzy i organizacji społecznych, jest to także uwzględnianie przez organy władzy opinii i propozycji NGO, pozyskiwanie przedstawicieli organizacji do przygotowywania i opracowywania konkretnych rozwiązań.

Jednym z modeli współpracy społeczeństwa obywatelskiego i państwa jest współpraca na zasadach parytetu. Niestety, dany model u nas się nie sprawdza. Próba wprowadzenia tej idei w życie było utworzenie w 2001 r. Izby Społecznej Obwodu Kaliningradzkiego. Na ten moment powstała potrzeba zjednoczenia organizacji społecznych oraz utworzenia platformy dla współpracy instytucji władzy i społeczeństwa. Z trudem powstawał regulamin Izby Społecznej oraz jej struktura organizacyjna. Była ona jedną z pierwszych w Rosji i powstała dzięki wspólnym wysiłkom organizacji pozarządowych. Różnie można oceniać pracę Izby regionalnej, ale w ciągu tych lat zrobiono niemało. Na dzień dzisiejszy byłoby błędem jej rozwiązanie przez odgórne polecenie. W związku z opracowaniem regionalnej ustawy o Izbie Społecznej

uwzględnić, że byłoby logiczne, aby na wspólnym zebraniu członków istniejącej Izby Społecznej postanowić o jej rozwiązaniu i zaprzestaniu działalności w obecnym składzie.

W naszym regionie istnieje wystarczająca baza ustawodawcza, która jest dopełnieniem dla bazy federalnej, regulującym współpracę organizacji społecznych i władzy. Na przykład: pierwsza w Rosji ustawa regionalna „O współpracy organów władzy państwowej Obwodu Kaliningradzkiego z organizacjami pozarządowymi” była przyjęta dzięki aktywnemu udziałowi społeczeństwa w jej opracowaniu. Zgodnie z nią organizacje społeczne mogą otrzymywać na zasadach konkursu wsparcie grantowe dla swoich projektów. Ustawy obwodowe „O obywatelskiej inicjatywie ustawodawczej w Obwodzie Kaliningradzkim” i „O publicznej dyskusji na temat projektów ustaw Obwodu Kaliningradzkiego oraz zagadnień wymagających rozwiązań ustawodawczych” pozwalają społeczności brać udział w działalności ustawodawczej. Lecz ta możliwość praktycznie nie jest wykorzystywana.

W Kaliningradzie złożyło się tak, że organizacje pozarządowe jednoczą się w celu rozwiązywania określonych problemów, które dotyczą praw lub interesów obywateli. Taka praktyka daje dobre rezultaty.

Ogólnie w życiu społecznym bierze udział bardzo mało osób, bo tylko około 5% mieszkańców. Są to ludzie aktywni, którzy rzeczywiście znajdują w działalności społecznej swoje powołanie. A motywacja może być różna: większy stopień samorealizacji lub rozwiązywanie jakichś problemów. Większość z tych, którzy nigdy nie byli

związani z działalnością społeczną zaczyna aktywnie włączać się w rozwiązywanie problemów, które osobiście ich dotyczą.

Instytucjami społeczeństwa obywatelskiego są także media, ale współpraca regionalnych organizacji pozarządowych z mediami obecnie praktycznie nie istnieje. Jedynie gazeta „Trzeci sektor bez granic” pisze o organizacjach społecznych i problemach, którymi one się zajmują. Większość ludzi w ogóle nie wie, do kogo można się zwrócić, żeby odnaleźć organizację, która mogłaby pomóc w rozwiązaniu tego, czy innego problemu. Przecież nie każda organizacja ma możliwość umieszczania informacji o swojej działalności na łamach gazet regionalnych.

Trudności i perspektywy

Obecnie codzienne życie jest na tyle trudne, że ludzie przede wszystkim szukają dobrze płatnej pracy, aby żyć na godnym poziomie i zostaje im mało czasu na działalność społeczną. Bez wolontariuszy organizacje nie przeżyją. Wiele z nich znajduje się na granicy upadku. Jeżeli wcześniej można było oficjalnie płacić wynagrodzenie w ramach grantu, to obecnie, na przykład w grantach Izby Społecznej FR, nie jest to już mile widziane. Nie wiadomo dlaczego ludzi, którzy profesjonalnie zajmują się społecznie ważną pracą i poświęcają na to swój czas, nie mogą za to otrzymywać wynagrodzenia, które odpowiada ich kwalifikacjom? Lub chociażby minimalnej stawki? Bezpłatna praca wolontariacka jest dobra w ograniczonym zakresie, kiedy na przykład ma miejsce w czasie wolnym

od pracy podstawowej. Lecz jeżeli człowiek codziennie od rana do wieczora jest zajęty koordynacją jakiegoś ważnego projektu i to jest jego stałą pracą, to powinien on otrzymywać wynagrodzenie.

Także nowa ustawa, która utrudnia sprawozdawczość organizacjom pozarządowym, stwarza pewne napięcie. Lecz mimo to trzeba się w tym odnaleźć i sporządzać sprawozdania. W zasadzie jest to normalne dla organiza-

cji, które pracują otwarcie i nie mają nic do ukrycia.

Zobowiązania podatkowe odstrasza wiele organizacji od pisanie wniosków na wspieranie swoich projektów. Na przykład, podatek majątkowy w niektórych regionach Federacji Rosyjskiej dla organizacji pozarządowych został zlikwidowany, a u nas nie. Obecnie organizacje pozarządowe muszą płacić podatki na poziomie firm, nawet nie prowa-

dząc żadnej działalności komercyjnej. NGO nie posiadają ulg podatkowych, nie są zwalniane z kosztów wynajmu pomieszczeń (choć są do tego podstawy prawne). Wszystko to utrudnia pracę organizacji społecznych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

W latach 2007–2008 w kraju odbędą się wybory, a od ich rezultatów będzie zależał dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Cieszy to, że w ostatnim orędziu skierowanym do Zgromadzenia Federalnego Prezydent FR opowiedział się za rozszerzeniem wsparcia dla NGO i umocnienia inicjatyw obywatelskich w społeczeństwie, a także poinformował, że w 2008 roku państwo przeznaczy na wsparcie inicjatyw społecznych 1,25 mld rubli. Wszystko to daje nadzieję na to, że instytucje społeczeństwa obywatelskiego będą umacniane.

Irina Gieryk
Prezes Rady organizacji
„Liga wyborczyń
Obwodu Kaliningradzkiego”

OGÓLNOROSYJSKI ZLOT SKAUTÓW

W sierpniu 2007 roku w Karelii odbył się ogólnorosyjski zlot skautów, zorganizowany przez organizację skautów karelskich – Narodową Organizację Rosyjskich Skautów-Zwiadowców, przy wsparciu rządu Republiki Karelia oraz Ministerstwa Edukacji Federacji Rosyjskiej.

Takie zloty odbywają się co trzy lata. W ich ramach tropiciele pokazują czego się nauczyli w czasie, który upłynął pomiędzy spotkaniem

mi. Dla skautów zorganizowane są rozmaite przedsięwzięcia edukacyjne i rekreacyjne.

Tego roku polaną skautów odwiedził minister edukacji N.W. Fursenko. Zapoznał się z pracą dziesięciu aktywistów, a potem zjadł wspólnie z uczestnikami obozu obiad. Gość wygłosił też słowo powitalne i obiecał wsparcie dla organizacji skautów.

Młodzież podczas obozu do woli pływała kajakami i kąpała się w jeziorze

„Sjamozero”. Wielu uczestników zdążyło pojeździć na quadach, a ten, komu się poszczęściło miał okazję polatać na paralotni. Wszyscy chętnie razem spędzali wieczory przy ognisku i bawili się na różnorodnych imprezach kulturalnych. Skauci tego lata nie tylko odpoczęli, ale też wymienili się doświadczeniem, dużo się nauczyli i spędzili lato z korzyścią.

Aleksandra Kostanian

ROZWIJANIE SIECI INFORMACYJNYCH WE WSPÓŁPRACY MIĘDZYKRAJOWEJ: DOŚWIADCZENIA ZAGRANICZNE A ROSYJSKIE MEDIA POZARZĄDOWE

Rozwój sektora pozarządowego w Obwodzie Kaliningradzkim, moim zdaniem, w znacznym stopniu jest uzależniony od możliwości współpracy międzynarodowej, która szczególnie intensywnie zaczęła rozwijać się od roku 2000.

Należy przyznać, że właśnie ta współpraca pomogła licznym organizacjom w rozwoju instytucjonalnym. Korzyść ze współpracy transgranicznej jest niewymierna – dotyczy to stosunków kulturowych, społecznych oraz rozwoju regionalnego. Jest to również sposób na przełamanie stereotypów oraz zbliżenie dwóch sąsiadujących ze sobą narodów.

Organizacje obywatelskie poszukują kontaktów do współpracy, odczuwając jednocześnie, że zasoby informacyjne wspomagające współpracę po obu stronach granicy są nadal niewystarczające i słabo promowane. Dlatego szczególnej wartości nabiera realizowanie jak największej liczby programów informacyjnych oraz rozwijanie sieci współpracy organizacji pozarządowych. Tym bardziej, że widoczna jest wzajemna motywacja do takiego typu współpracy po obu stronach granicy.

Polskie doświadczenia współpracy organizacji pozarządowych

Sektor pozarządowy w Polsce, według bazy danych portalu www.ngo.pl, liczy już ok. 100 tysięcy organizacji. Warto podkreślić jednak, że co do zasady, oficjalnie dominują postawy kooperacyjne. Typologizując sytuacje, można wyróżnić poziom współpracy incydentalnej - momentów, w których sektor musi mówić jednym głosem. Wtedy

współpraca organizacji pozarządowych ma charakter „pospolitego ruszenia” i funkcjonuje to w Polsce dość dobrze. Natomiast coraz częściej współpraca ma charakter bardziej techniczny i pragmatyczny, związany z rozwojem oraz działaniem długofalowym.

Polskie organizacje pozarządowe współpracują we wszystkich obszarach i w wielu wymiarach. Bronią swoich interesów w obszarach ekonomicznych i prawnych, ale też takich jak ekologia, pomoc społeczna, prawodawstwo, doradztwo, walka z bezrobociem, praca z ludźmi wykluczonymi bądź zagrożonymi wykluczeniem społecznym czy pochodzącymi z terenów biednych. Różne organizacje współpracują ze sobą na szczeblu lokalnym i na arenie międzynarodowej. Ponad 500 organizacji pozarządowych systematycznie realizuje projekty transgraniczne.

Organizacje pozarządowe dostrzegają wartości płynące ze współpracy: wymianę doświadczeń, zasobów, ekspertów; przepływ informacji, przekazywanie know-how, czyli pewnych schematów funkcjonowania organizacji; możliwość organizowania wspólnych akcji i wydarzeń lub projektów długofalowych. Tworzą się zespoły projektowe, koalicje związane z konkretnymi akcjami, gdyż umożliwia to występowanie o większe środki finansowe. Dzięki współpracy organizacje uczą się też i rozwijają.

W Polsce istnieje ponad 300 zrzeszeń pozarządowych o charakterze sieciowym. Powody tworzenia autentycznych sieci organizacji pozarządowych są przede wszystkim ideologiczne, wynikające z chęci rozprzestrzeniania działań opartych na misji, z dążenia

do podnoszenia poziomu funkcjonowania i z potrzeby poczucia bycia we wspólnocie.

Z drugiej strony federacje organizacji pozarządowych budowane są w celu działań rzeczniczych wobec władz, dla lobbingu w Parlamencie, oraz stworzenia silnej pozycji w kraju bądź poza jego granicami (szczególnie po rozszerzeniu Unii Europejskiej).

Istnieją sieci o charakterze branżowym (np. WRZOS – Wspólnota Robotnicza Związków Organizacji Socjalnych), różnego rodzaju koalicje tematyczne związane z każdą prawie tematyką, którą mogą się zajmować NGOs. Są porozumienia o charakterze terytorialnym (np. Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD). Tworzone są sieci o charakterze funkcjonalnym (w szczególności porozumienia takie, jak SPLOT czy Forum Darczyńców), w których organizacje zajmują się podobną działalnością i mają wspólne interesy. Wreszcie powstają porozumienia o charakterze najbardziej ogólnym i fundamentalnym, jak OFOP – Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych.

Jest niesłychanie ważne, aby budując sieci współpracy, wiedzieć dokładnie, jaki jest cel i co organizacje chcą osiągnąć. Szkodliwym jest tworzenie sieci dla samych sieci, czy dlatego, że na to akurat można uzyskać granty. Jeżeli pewna grupa organizacji decyduje się na stworzenie sieci i dokładnie wie, dla jakiego celu, to musi zadbać, aby struktura tej sieci dokładnie odpowiadała celom. Sieć nie powinna zostać zdominowana przez jedną silną organizację.

Polska jest dość zaawansowana jeśli chodzi o poziom wzajemnej współpracy. Częściowo też dzięki takim instytucjom jak portal NGO.PL i stworzona wokół niego sieć informacyjna. NGO.PL ma duży wpływ na jakość działalności organizacji pozarządowych – nie muszą one zdobywać rozproszonych informacji, mają ją w jednym miejscu i na dobrym poziomie. Dzisiaj portal przestał być tylko narzędziem, a stał się medium, które kreuje opinie i wpływa na decyzje. Ponadto budowany jest wizerunek sektora NGO, który dysponuje swoim własnym źródłem informacji.

Sytuacja w Rosji i Obwodzie Kaliningradzkim

Należy pamiętać, iż historia sektora pozarządowego w Rosji bardzo różni się od jego odpowiednika w Polsce – ma bowiem inne korzenie. Władza rosyjska postrzega trzeci sektor zupełnie inaczej, niż ma to miejsce w Polsce. Wreszcie społeczeństwo rosyjskie podchodzi do tych zagadnień w inny sposób niż polskie. Generalnie demokracja w Rosji i społeczeństwo obywatelskie są pojęciami, które realizują się w sposób zmodyfikowany i mają cechy charakterystyczne właśnie dla Rosji z punktu widzenia historii oraz mentalności obywatelskiej.

Obwód Kaliningradzki jest szczególnie obszarem Federacji Rosyjskiej ze względu na jego historię oraz położenie geopolityczne. Jest to region ścisłej współpracy z Polską, który staje się regionem pilotażowym, zarówno w stosunkach rosyjsko-unijnych, jak i w stosunkach polsko-rosyjskich.

Spółeczeństwo obywatelskie w Obwodzie Kaliningradzkim rozwija się nieco inaczej niż w „kontynentalnej” Rosji. Rośnie liczba ludzi interesujących się działalnością społeczną i polityką przejawiających aktywną postawę

obywatelską. Od września 2005 duży wpływ na te procesy ma wola polityków nowego rządu Obwodu Kaliningradzkiego. Jeśli władza i biznes będą współpracować z organizacjami pozarządowymi – będzie to sprzyjało dalszemu rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego (gdyż w tym rozwoju ważna jest współpraca międzysektorowa).

Trzeci sektor w Kaliningradzie (choć jest o wiele słabszy niż w sąsiadującej z obwodem Polsce) ma dobre perspektywy i dysponuje znaczącym potencjałem ludzkim, a także doświadczeniem we własnej działalności, współpracy z partnerami i zdobywaniu środków. Poszerzenie wiedzy i wzmocnienie umiejętności przez organizacje pozarządowe zwiększa możliwości wykorzystania w pełni posiadanego potencjału.

Wydaje się, że w Obwodzie Kaliningradzkim praktycznie nie ma konkurencji pomiędzy NGOs, ponieważ obszary działalności i interesów zostały podzielone albo według adresatów, albo też według lokalizacji organizacji. Organizacje są zdolne do jednoczenia się w celu rozwiązania wspólnego problemu. Bardzo mocne są sieci NGOsów ekologicznych, młodzieżowych oraz działających na rzecz ochrony praw obywateli, jak również sieci organizacji osób niepełnosprawnych.

W Obwodzie funkcjonuje dużo oddziałów ogólnorosyjskich sieci organizacji pozarządowych. Warto podkreślić, iż nie było to budowaniem węzłów sieci „odgórnie” (tzn. z Moskwy), tylko organizacje regionalne dołączają się do sieci rosyjskich, ponieważ wzmacnia to potencjał i daje nowe możliwości rozwoju i otrzymywania wsparcia kolegów z całego kraju.

Rosyjski sektor pozarządowy posiada dużo zasobów informacyjnych. Najlepszym wydaje się katalog stron internetowych www.ngo.ru, którego

twórcy postarali się skomponować sensowną i łatwą w użytkowaniu klasyfikację zasobów. NGO.RU odróżnia się od NGO.PL tym, że nie posiada sieci wymiany informacji i nie funkcjonuje jako interaktywny portal informacyjny – jest raczej przewodnikiem, miejscem wejścia do innych portali.

W trzecim sektorze Obwodu Kaliningradzkiego istnieją wewnętrzne sieci informacyjne organizacji pozarządowych, sieci współpracy z mediami oraz sieci współpracy ponadregionalne i międzynarodowe, w których partycypują kaliningradzkie NGOs. Są sieci informacyjne stworzone przez duże regionalne organizacje pozarządowe, które pełnią rolę Centrów Zasobowych dla NGOs w Obwodzie Kaliningradzkim. Istnieją także sieci, stworzone przez koalicje organizacji pozarządowych. Z punktu widzenia treści informacyjnych można wyodrębnić sieci tematyczne – branżowe, oraz zawierające ogólne informacje na różne tematy.

Znaczenie informacji

Brak procedur przepływu informacji między samymi organizacjami oraz pomiędzy poszczególnymi sektorami w zakresie prowadzonych inicjatyw transgranicznych stanowi obecnie barierę w rozwoju współpracy polskich i kaliningradzkich organizacji.

Wadą jest to, iż sektor pozarządowy Obwodu Kaliningradzkiego nie posiada strony internetowej, która byłaby „lustrem” NGO w regionie. Jednak inicjatywy utworzenia takiego wspólnego portalu sektora pozarządowego już podejmowano w obwodzie przez różne organizacje.

Ważne jest wypracowanie wspólnego podejścia regionalnych NGOsów do koncepcji uniwersalnego ośrodka zasobów informacyjnych oraz opracowanie pewnych standardów funkcjonowania

wspólnej sieci informacyjnej w oparciu o zagraniczne doświadczenia.

Ważne też jest, aby tematy związane z sektorem NGO przebijały się do prasy, a nie były tylko wewnętrzną sprawą organizacji pozarządowych.

Na razie tego brakuje, dlatego mieszkańcy nie posiadają dużej wiedzy na temat działalności organizacji pozarządowych. Społeczeństwo zna swoje problemy. Należy informować ludzi o tym, jakie są nowe socjalne technologie do rozwiązywania różnorodnych problemów oraz jaką rolę odgrywają bądź mogą odegrać w tym organizacje pozarządowe.

Należy wielokierunkowo edukować społeczeństwo w zakresie wartości, jakie wnoszą organizacje pozarządowe – poprzez szkołę, media, akcje społeczne itp. Powoli zacznie wzrastać świadomość, iż organizacje pozarządowe będą rodzajem kanałów informacyjnych, poprzez które obywatele mogą mówić o swoich problemach i bronić swoich interesów. Dotyczy to sytuacji tak w Polsce, jak i w Rosji.

Media pozarządowe w Obwodzie Kaliningradzkim

Warto, żeby organizacje pozarządowe miały swoje media – gazety, czasopisma, biuletyny czy newslettery, ponieważ takie publikacje wzmacniają wizerunek wydawcy, dają szansę zaprezentowania swojego dorobku i zwrócenia uwagi na sprawy, na rzecz których pracują organizacje pozarządowe. Trzeba jednak pamiętać, żeby organizacja pozarządowa decydująca się na wydawanie gazety zadbała o to, by była ona poczytna, a więc zawierała materiały, które zainteresują czytelników i poruszają atrakcyjne dla czytelnika i aktualne tematy..

Tak samo, jak polskie NGOs, organizacje pozarządowe w Obwodzie

Kaliningradzkim dostrzegają wartości płynące z wydawania własnych biuletynów bądź czasopism i gazet, które można rozpowszechniać na różnych konferencjach, seminariach i spotkaniach, a również poprzez rozsyłanie wykorzystać do informowania o działalności organizacji.

Należy tutaj wymienić następujące pozarządowe media wydawane i rozpowszechniane w Obwodzie Kaliningradzkim:

- „**Komitet Ochrony Przyrody**” oraz „**Ecodefense**” – czasopisma o wysokiej jakości merytorycznej, regularnie wydawane przez regionalne organizacje ekologiczne od wielu lat.
- Gazeta młodzieżowa „**Raduga**”, tworzona przez uczniów Kaliningradzkiej Szkoły Dziennikarstwa przy wsparciu organizacji pozarządowej „**Raduga**”.
- „**Głos znad Pregoly**” – pismo Wspólnoty Kultury Polskiej w Kaliningradzie.
- Młodzieżowa „**Twoja Gazeta**” oraz czasopismo „**Szczęście Kobiety**”, wydawane przez NGO „**Centrum ochrony rodziny i jednostki**”.
- Od niedawna ukazują się gazeta Stowarzyszenia młodych niepełnosprawnych APPAREL pod tytułem „**Apparel-info**” oraz pismo Studenckiego Związku Obwodu Kaliningradzkiego pod tytułem „**Mołodeżka**”.

Niektóre związki studenckie na uniwersytetach czy samorządy szkolne też mają swoje wewnętrzne gazetki. Kilka NGOsów tworzy pisma wewnętrzne dla grona swych członków.

Niestety, niezbyt wiele z organizacji pozarządowych ma możliwości wydawania gazety powszechnej lub biuletynu informacyjnego. Dlatego istnieją regionalne środki masowego przekazu organizacji pozarządowych, które pomagają nagłaśniać interesujące projekty i wy-

darzenia z życia społecznego, a również służą dla informowania samych organizacji pozarządowych o możliwościach dofinansowania działalności lub podwyższenia kwalifikacji.

Można tu wymienić **Biuletyn Informacyjny** rozsyłany elektronicznie przez Centrum „Młodzież za Swobodę Słowa”, a również gazetę organizacji pozarządowych „**Trzeci sektor bez granic**” wydawaną od 2001 roku przez Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych w Obwodzie Kaliningradzkim. Wiele organizacji czyta ją i może zamieszczać w niej swoje artykuły, nagłaśniać swoje sprawy i promować działalność. Jest to platforma dla dialogu organizacji pozarządowych oraz źródło informacji o możliwościach rozwoju. Gazeta jest zamieszczana na stronie internetowej www.cpoi.narod.ru oraz bezpłatnie rozpowszechniana w wersji drukowanej wśród organizacji pozarządowych, młodzieży, dziennikarzy, nauczycieli, urzędników, czytelników bibliotek – przez Izbę Społeczną, Centra poparcia organizacji pozarządowych w Kaliningradzie oraz ośrodki informacyjne CWIS w małych miastach.

Podsumowując, jednak musimy przyznać, że portale, gazety i biuletyny organizacji pozarządowych, choć są ważnym elementem w formowaniu wizerunku trzeciego sektora w społeczeństwie, to jednak na pewno nie najważniejszym. Lepiej wpływają na ten proces różne akcje wizualne – takie jak Wystawa-Forum NGOs, prowadzona raz na 2 lata w Obwodzie Kaliningradzkim. Są to atrakcyjne dla mediów i obywateli przedsięwzięcia, umożliwiające nawiązanie interaktywnych relacji między organizacjami a społeczeństwem oraz angażujące zwykłych ludzi do udziału w działaniach sektora pozarządowego.

*Elena Kuczerjawaja
Kaliningrad*

DOBRE PRAKTYKI – PROJEKTY TRANSGRANICZNE

...JAKIE BĘDZIE MŁODZIEŻY WYCHOWANIE

Kilka razy w roku w ramach programu „Polska Pomoc” Ministerstwo Spraw Zagranicznych organizuje konkursy grantowe dla organizacji pozarządowych. Projekty finansowane z tych środków mogą dotyczyć działań realizowanych w kraju i za granicą związanych z tematyką pomocy dla krajów rozwijających się i w okresie transformacji oraz z edukacją rozwojową. Dobrym przykładem wykorzystania tej możliwości jest projekt, którego jednym z efektów jest czasopismo właśnie przez Państwa czytane.

Projekt „Obywatelska młodzież. Przekazanie doświadczeń związanych z budową społeczeństwa obywatelskiego rosyjskim organizacjom i instytucjom pracującym z i na rzecz młodzieży” zrealizowało Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych

przy udziale rosyjskiego partnera, Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych w Obwodzie Kaliningradzkim. Polegał on na przekazaniu rosyjskim uczestnikom polskich doświadczeń w budowie społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza w sferze pracy z młodzieżą. Ogólnym celem projektu był rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Rosji opartego na świadomej, uczestniczącej w życiu społecznym i kulturowym młodzieży. Dotykał on również niezwykle istotnej sfery współpracy transgranicznej w wymiarze młodzieżowym. Jego przebieg sprowadzał się do kilku podstawowych zadań:

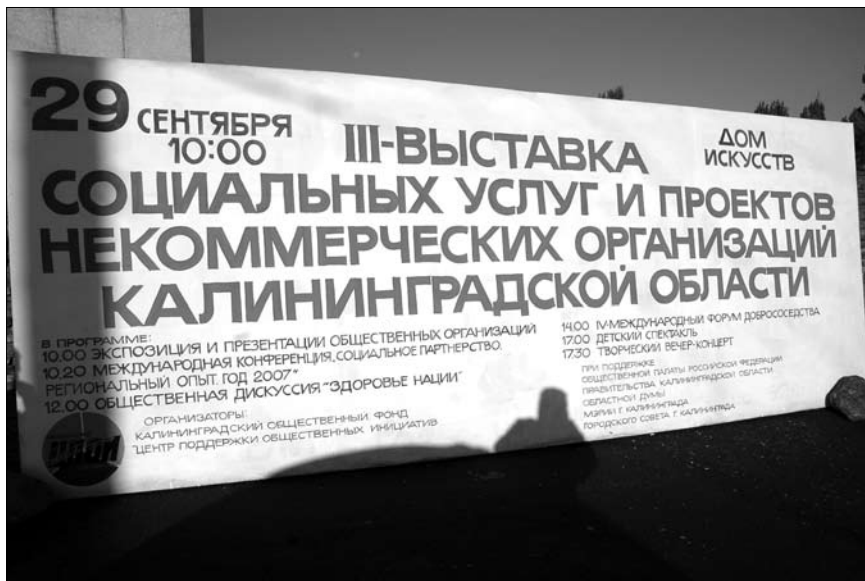
- cyklu szkoleń z zakresu tworzenia projektów, podejmowania inicjatyw młodzieżowych;
- edukacji medialnej młodzieży, polegającej na nauce pracy telewizyjnej, dziennikarstwa prasowego i internetowego;

zycznej, dziennikarstwa prasowego i internetowego;

- stworzeniu programów telewizyjnych, wydaniu specjalnego numeru pisma „Pozarządowiec” oraz gazety „Trzeci sektor bez granic”;
- powstaniu filmu skierowanego do społeczeństwa polskiego, prezentującego życie młodzieży w Rosji, a konkretnie w Obwodzie Kaliningradzkim.

W ramach projektu odbyły się:

- Dwa szkolenia dla przedstawicieli organizacji i instytucji pracujących z młodzieżą i na jej rzecz oraz liderów młodzieżowych. Pierwsze szkolenie dotyczyło tworzenia projektów. Obejmowało zakres identyfikowania źródeł finansowania, pracy ze sponsorem, tworzenia projektów i ich realizacji – z naciskiem na projekty partnerskie. Drugie obejmowało zakres inicjowania i realizacji modelowych, sprawdzonych w naszym województwie inicjatyw młodzieżowych, takich jak Centrum Wolontariatu, Telewizja Młodzieżowa, Młodzieżowe Biuro Karier i innych. To szkolenie miało charakter prezentacyjny, częściowo polegając na pokazaniu w praktyce inicjatyw, a to choćby poprzez przedstawienie działań przez zespoły je realizujące i spotkania w siedzibach ich organizacji.
- Czterodniowe warsztaty medialne dla piętnaściorga aktywnych młodych Rosjan. Warsztaty nastawione

były na wymiar praktyczny; obejmowały tworzenie programu telewizyjnego, gazety i serwisu internetowego. Ich celem było przekazanie młodzieży rosyjskiej w doświadczenia w aktywizacji obywatelskiej poprzez działalność dziennikarską. W wyniku warsztatów powstały: program telewizyjny (zawierający elementy wywiadu, sondy, reportażu itd., stworzony podczas zajęć), treści serwisu internetowego oraz specjalny numer czasopisma „Pozarządowiec” i gazety „Trzeci sektor bez granic”.

- Powstał także film skierowany do społeczeństwa polskiego, który przybliży polskiemu społeczeństwu zagadnienia związane ze społeczeństwem obywatelskim, zwłaszcza aktywnością młodzieży, w Rosji. Ekipa realizująca film to przede wszystkim młodzi ludzie tworzący Telewizję Obywatelską, prowadzoną przez ESWIP, ale także rosyjscy uczestnicy działań projektu. Treść filmu obejmuje m.in. prezentację sylwetek działaczy, liderów, ale też instytucji i organizacji młodzieżowych z Rosji oraz ich ocenę problemów, wyzwań, przeszkód oraz sukcesów związanych z wychowaniem obywatelskim młodzieży.
- We wrześniu 2007 r. w Kaliningradzie odbyło się Forum Organizacji Pozarządowych. Była to kolejna edycja cyklicznej imprezy organizowanej przez Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych wraz z partnerami z Obwodu Kaliningradzkiego. Jej celem była prezentacja działań organizacji pozarządowych, ich promocja, kojarzenie partnerów itp. Tym razem szczególny nacisk położony był na działalność organizacji młodzieżowych. Organizacje rosyjskie miały okazję zaprezentowania się na własnym terenie, pokazania

warunków, w jakich pracują (biura, odbiorcy działań). W Forum wzięła udział również 15 osobowa delegacja organizacji i instytucji polskich.

Dzięki spotkaniu możliwe było nawiązanie trwałych, ale też nowych kontaktów z organizacjami rosyjskimi w celu nawiązania partnerstwa na rzecz współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami rosyjskimi a polskimi.

Forum składało się z kilku zasadniczych części, a mianowicie wystawy prezentującej jego uczestników,

wystąpień ekspertów prezentujących sektor obywatelski w Polsce i sektor obywatelski w Rosji, prezentacji modelowych inicjatyw młodzieżowych oraz moderowanej dyskusji poświęconej możliwościom współpracy, barierom i wyzwaniom.

Projekt był realizowany w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2007 r.”

Elena Sokołowska
Koordynator projektu

IV Forum Przyjaznego Sąsiedztwa w Kaliningradzie

MOSTY PRZYJAŹNI W KALININGRADZIE

22–26 lutego 2007 roku Kalinińgradzka organizacja skautów „Niedźwiedź” gościła harcerzy z województwa warmińsko-mazurskiego.

20 młodych harcerzy z Elbląga, Olsztyna oraz Ostródy wraz ze skautami z Rosji przeprowadziło program edukacyjny „Mosty przyjaźni w Kalinińgradzie”. Jest to część dużego projektu „Młodzieżowa szkoła liderów”, celem którego jest wymiana doświadczeń pomiędzy młodzieżą dwóch krajów w organizacji pozaszkolnych programów edukacyjnych i pożytecznego spędzania wolnego czasu.

W trakcie spotkania w Kalinińgradzie gospodarze przeprowadzili seminarium „Projekty społeczne uczniów”, na którym zapoznali gości z uczestnikami konkursu regionalnego na inicjatywy społeczne „Przyszłość jest w naszych rękach”. Odbyły się także warsztaty twórczości – wytwarzania pamiątek o tematyce rosyjskiej. W Dniu Obrońcy Ojczyzny odbył się uroczysty „Apel pamięci” przy pomniku w parku Junost. Miały też miejsce interaktywne gry zorganizowane w miejscach historycznych

naszego miasta i w parku przy jeziorze Lesnoje. Uczestnicy sami aranżowali wycieczki, wieczory pieśni i surfowanie w Internecie po stronach organizacji młodzieżowych. Ogólnosiwiatowa organizacja skautów w tym roku obchodzi swoje setne urodziny

– tematowi temu poświęcona była część programu zawierająca konkursy wiedzy o skautingu. Kontynuacją tego projektu będą letnie obozy młodzieżowe.

Galina Akimowa

Już po raz drugi w Obwodzie Kalinińgradzkim odbyła się akcja sportowo-artystyczna „Desant młodzieżowy Zdrowe pokolenie”.

W zeszłym roku wzięło w niej udział około 500 młodych ludzi, na tegorocznym desancie pojawiło się już ponad 600 uczestników ze wszystkich rejonów Obwodu.

Otwarcie akcji odbyło się 14 lipca w Gwardiejsku w ramach IV Międzynarodowego festiwalu młodzieżowego „SUNfest”. Dla mieszkańców i gości zorganizowany był czterogodzinny koncert, na którym zaprezentowały się grupy artystyczne, przedstawiciele Klubów

Wesołych i Pomysłowych. Tego wieczora 12 młodzieżowych grup udało się do niedużych miast i miejscowości Obwodu. Łącznie akcja ta objęła ponad 40 miejscowości. 16 lipca desant młodzieżowy wyjechał do Kalinińgradu, gdzie miał miejsce koncert artystyczny. Ostatnim przystankiem była miejscowość Lesnoje w rejonie zielonogradzkim, gdzie odbył się zlot turystyczny wszystkich uczestników akcji, podsumowanie działań, wieczór twórczości oraz gry i zawody sportowe. Organizacją imprezy zajęło się regionalne Ministerstwo Edukacji we współpracy z samorządami regionu.

WIKINGOWIE W ZIELENOGRADZKU

W dniach 11–12 sierpnia w Zielonogrodzku odbył się Drugi Międzynarodowy Festiwal historycznej rekonstrukcji Starożytnych Prus epoki wikingów „Kaup”. Wzięły w nim udział kluby z Rosji, Litwy i Polski.

Widzowie mogli zobaczyć turniej wojów – zawody drużynowe i mistrzostwa indywidualne w panowaniu nad bronią,

pokazowe bitwy oraz rekonstrukcję bitwy drużyny Kaupa z wikingami skandynawskimi. Mimo tego, że pogoda nie była najlepsza, uczestnicy i widzowie byli zadowoleni. Najbardziej spodobały się wszystkim walki nad brzegiem morza, które zakończyły się wspólnymi tańcami.

Organizatorami festiwalu byli samorząd Zielonogrodzka, Zielonogrodz-

kie Centrum Kultury i Sztuki, Zielonogrodzkie Muzeum Krajoznawcze, Tradycyjna Grupa „Goworiaszczaja woda” i Klub Historycznej Rekonstrukcji i Modelowania „Kaup” (www.club-kaup.narod.ru).

Olga Sagajdak

ZNACZENIE I KIERUNKI DALSZEGO ROZWOJU WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

Rosyjsko-polska współpraca organizacji pozarządowych miała bardzo duży wpływ na stanowienie organizacji obywatelskich w Obwodzie Kaliningradzkim. Można dokonać bilansu i wyciągać wnioski, jest też o czym opowiadać, jeśli chodzi o pozytywne strony i owoce naszego partnerstwa. Lecz w tym artykule chciałabym zająć się czymś innym, a mianowicie rozważeniem jakie problemy i sposoby na ich rozwiązywanie mogą stać się przedmiotem naszej dalszej współpracy.

Gdy organizacje rosyjskie i polskie zaczęły się kontaktować, „trzeci sektor” obu państw był na innym poziomie rozwoju – był to okres stanowienia i kumulowania doświadczeń. Na tym etapie każde doświadczenie naszych sąsiadów było dla nas przydatne i pomagało organizacjom rosyjskim szybciej pokonywać bariery w rozwoju. Minęło kilka lat, zmieniły się realia, pojawiały się nowe wyzwania i nowe problemy.

Dziś sytuacja w „trzecim sektorze” Obwodu Kaliningradzkiego, jak i w całej Rosji, charakteryzuje się tym, że część NGO ostatniego 10-lecia przetrwała lub ograniczyła swoją działalność. Jest to związane między innymi

również z tym, że problemy, które były rozwiązywane przez organizacje powstające właśnie w tym celu, utraciły swoją ostrość. Przykładem tego mogą posłużyć organizacje emigrantów i uchodźców oraz wiele organizacji zajmujących się szeroko pojętą tematyką prawną.

Powstało jednak też wiele młodych organizacji pozarządowych. Według naszych obserwacji są to organizacje, które zajmują się przede wszystkim ochroną socjalną, zdrowiem, środowiskiem, rozwojem kultury i oświaty, a także młodzieżowe NGO. Taka tendencja była dobrze widoczna wśród uczestników Forum, na którym 60% uczestników stanowiły młode, nowe organizacje. To po raz kolejny dowodzi, że przyszedł czas na „zbieranie kamieni”. Wystarczy przypatrzeć się kierunkom działalności NGO by zrozumieć, jakie nowe wyzwania się rodzą. Organizacje pozarządowe zawsze stanowią wskaźnik stanu społeczeństwa i jako pierwsze mówią o jego problemach, póki jeszcze nie zostały one przyczyną konfliktów i mogą być rozwiązywane w sposób cywilizowany.

Zmieniło się nie tylko pole działalności rosyjskich organizacji, ale i warunki, w których one dziś się znajdują. Dziś organizacje pozarządowe nie są upolitycznione (nie licząc oczywiście tych, które są specjalnie tworzone przez partie polityczne w czasie kolejnych wyborów). Zmieniły się też źródła finansowania - wiele fundacji zagranicznych zaprzestało swojej działalności na terytorium Rosji. Coraz większy procent środków finansowania NGO stanowią rosyjskie fundusze budżetowe. Już drugi rok ogłaszany jest konkurs grantowy

pod egidą Izby Społecznej FR, nazywany przez społeczeństwo „prezydenckim”. W ten sposób zwiększa się pomoc państwa dla sektora pozarządowego, ale zarazem nasila się jego kontrola przez instytucje państwa.

Oto niektóre sfery życia, w których organizacje polskie i rosyjskie mogłyby współpracować, i które odpowiadają interesom obu stron:

- Bliskość terytorialna uwarunkowuje istnienie wspólnych problemów ekologicznych. Stan środowiska, którego nie można podzielić granicą państwową na swoje i cudze, jest wspólną troską NGO. Bez uzgodnionego, wspólnego wysiłku tu się nie obędzie.
- Dużym problemem w środowisku biznesowym Obwodu Kalinińgradzkiego jest brak tradycji dobroczynności, które zostały utracone podczas istnienia Związku Radziec-

kiego. Niestety, świadomość naszych przedsiębiorców, bogatej warstwy społeczeństwa, która korzysta w dużej mierze z dóbr przez nie wytwarzanych – w ostatnich latach nie zmieniła się. A przecież dary dobroczynne są podstawowym źródłem finansowania projektów NGO na całym świecie. I dopóki bogaci nie pocują się częścią lokalnego społeczeństwa, żadne partnerstwo społeczne nie jest możliwe. Wyraźnym odzwierciedleniem tego problemu było przygotowanie „Wystawy NGO – 2007”. Oczywiście, było nam miło słyszeć twierdzenia biznesmenów, że oni wspierają ideę Wystawy NGO i prezentowane tu projekty. Jednak ograniczyli się oni do wsparcia moralnego, nie oferując żadnej pomocy finansowej... Myślę, że problem deficytu środków jest aktualny dla obu stron – polskiej i rosyjskiej.

- Od ponad 10 lat próbowaliśmy utworzyć regularnie aktualizowaną bazę danych NGO w celu poszukiwania partnerów. Z czasem przekonaaliśmy się, że taka baza nie może być aktualna, jeżeli nie są tym zainteresowane same NGO. Jednak najbardziej produktywnie mogłoby być utworzenie bazy danych w zakresie technologii społecznych, których efektywność i innowacyjność jest oceniana przez same NGO. Takie technologie mogą być wprowadzane do bazy w postaci pomysłów projektowych i gotowych projektów, aktów prawnych, opisów już istniejących i stosowanych rozwiązań na całym świecie. Wzajemna wymiana pomysłów innowacyjnych jest rozwojowym polem działalności dla partnerstw polsko-rosyjskich.
- Wśród naszych NGO-sów wzrasta zrozumienie tego, że problemy społeczne to bezpośrednie konsekwen-

NUMERY ARCHIWALNE PISMA

pozarządowiec

DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE

WWW.ESWIP.ELBLAG.PL

cje dominacji wartości materialnych nad duchownymi. Zmiana światopoglądu u ludzi czasem jest procesem trudnym i długim. Ale jest to ten jedyny proces, który prowadzi do spokoju społecznego i dobrobytu. Wspólna działalność kulturalna i oświatowa jest najbardziej efek-

tywnym elementem „diplomacji narodowej”, a także najłatwiejszą drogą do osiągnięcia porozumienia.

Dziękuję naszym partnerom i przyjaciółom z Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych za wieloletnią zgodną pracę. Życzę wszystkim polskim i rosyjskim orga-

nizacjom pozarządowym realizacji ich najśmielszych pomysłów, a także pomysłowości i rozkwitu.

Irina Koszelewa

Dyrektor Centrum Wspierania

Inicjatyw Społecznych

w Obwodzie Kaliningradzkim

ZROBILI TO!

17 i 18 sierpnia w Obwodzie Kaliningradzkim odbył się Pierwszy Międzynarodowy festiwal Hip-Hopu „Koenig Urban Beat 2007”. Wzięły w nim udział nie tylko lokalne grupy rapowe, ale też goście z Moskwy, Sankt-Petersburga, Ukrainy i Niemiec.

– Istnieje i powstaje coraz więcej zespołów i nieformalnych grup muzycznych, które znajdują się i istnieją we własnym, wąskim kręgu. – mówią inicjato-

Społecznych. Przygotowaliśmy projekt pod nazwą „PROdwiżenije”, który był sfinansowany przez Program Młodzieżowy LINX. Wspierały nas także Ministerstwo Kultury i Ministerstwo Edukacji Obwodu Kaliningradzkiego, Wydział ds. Młodzieży Merostwa Kaliningradu i administracja Okręgu Zielonogradzkiego. Na drodze do zrealizowania naszego celu napotkaliśmy sporo trudności, ale jednak festiwal się odbył!”

zapraszając na kolejne spotkanie w następnym roku.

18 sierpnia festiwal Hip-Hopu „Koenig Urban Beat 2007” miał swoją kontynuację w Kaliningradzie, w nocnym klubie „Olsztyn”. Zorganizowano tu rozmaite konkursy, turniej hip-hopowego tańca break-dance oraz występy grup rapowych. Główną niespodzianką był występ gwiazd rosyjskiej sceny hip-hopowej Smokey Mo i Money Mike.

Dwa dni później w Izbie Społecznej Obwodu Kaliningradzkiego odbyła się konferencja, na której młodzi raperzy spotkali się z przedstawicielami organów władzy po to, by zaprezentować swój punkt widzenia na problemy nękające młodzież oraz rozważyć możliwości ich rozwiązywania. Podczas dyskusji dowiedzieli się, że w Kaliningradzie planowane jest otwarcie Domu Młodzieży, w którym będzie można zorganizować profesjonalne studio nagrań dla młodzieżowych zespołów muzycznych.

Przedsięwzięcie nie było łatwe. – przyznali się 17-letni organizatorzy festiwalu. – Ale w procesie realizacji projektu „PROdwiżenije” nauczyliśmy się rozmawiać ze sponsorami, porozumiewać z organami władzy, nabyliśmy praktycznych nawyków organizacyjnych i zrozumieliśmy, że najważniejsze, to umieć się jednoczyć i wspierać, tylko tak postępując można osiągnąć sukces!.

Polina Ponomarenko

Nawet imprezy hip-hopowe muszą zacząć się od dobrej organizacji i poważnych rozmów

rzy festiwalu, uczestnicy promo-grupy „PROmashine”. – Zorganizowaliśmy tą imprezę, żeby pokazać, kim jesteśmy i zapoznać naszą młodzież z rapowymi zespołami z innych miejscowości i krajów. Ale do zrealizowania tej idei potrzebne były niemałe pieniądze, których raperzy nie posiadają. Pomogło nam Kaliningradzkie Centrum Wspierania Inicjatyw

Hip-hopowi goście z Niemiec rozgrzali publiczność dodając wszystkim energii, a kiedy na scenę wyszli młodzi ludzie z Moskwy, wszyscy widzowie ruszyli w tany do taktu energicznej muzyki. Po zakończeniu trzygodzinnego koncertu wszyscy uczestnicy festiwalu ponownie wyszli na scenę wzywając młodzież do zdrowego i aktywnego trybu życia oraz

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INICJATYW TRANSGRANICZNYCH

EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA I EUROPEJSKI INSTRUMENT SĄSIEDZTWA I PARTNERSTWA

W okresie finansowania 2007–2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym będzie realizowana w ramach odrębnego celu polityki spójności Unii Europejskiej – Cel Europejska Współpraca Terytorialna. Programy EWT (European Territorial Cooperation) oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (European Neighbourhood and Partnership Instrument) zastąpią przedsięwzięcia realizowane dotychczas w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III.

Wyodrębnienie współpracy terytorialnej jako osobnego celu polityki spójności stanowi potwierdzenie istotności wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez międzynarodowe partnerstwa. O rosnącym znaczeniu tego typu współpracy świadczy również znaczne zwiększenie wysokości środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W latach 2007–2013 na rozwój współpracy terytorialnej z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych zostanie łącznie 7,75 mld euro. Polska alokacja na realizację programów w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej wyniesie 557,8 mln euro, a dodatkowo 173,3 mln euro zostanie przeznaczonych przez Polskę na współpracę transgraniczną z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP).

Dotychczasowym komponentem INTERREG-u III będą odpowiadały trzy typy programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- programy współpracy transgranicznej zastąpią INTERREG III A,
- programy współpracy transnarodowej zastąpią INTERREG III B,
- programy współpracy międzyregionalnej (INTERREG IV C) zastąpią INTERREG III C.

Programy operacyjne EWT będą wdrażane zgodnie z jednolitymi zasadami, wynikającymi z doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji programów Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III. Ich wprowadzenie przyczyni się do ułatwienia zarządzania samymi programami oraz wspólnymi, międzynarodowymi projektami finansowanymi ze środków EFRR w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna. Zasady te będą polegały głównie na:

- utworzeniu wspólnych Instytucji Zarządzających, Certyfikujących i Audytowych,
- obowiązkowym udziale w projekcie co najmniej dwóch partnerów z różnych krajów,
- stosowaniu zasady partnera wiodącego w realizacji projektów,
- utworzeniu wspólnego budżetu i jednego konta bankowego dla programu,
- utworzeniu międzynarodowych Wspólnych Sekretariatów Tech-

nicznych wspierających Instytucje Zarządzające we wdrażaniu programów.

W każdym projekcie w ramach programów współpracy transgranicznej i transnarodowej muszą uczestniczyć partnerzy z co najmniej dwóch krajów, w tym co najmniej jednego kraju członkowskiego UE. W projekcie współpracy międzyregionalnej muszą uczestniczyć beneficjenci z co najmniej trzech regionów w trzech krajach członkowskich UE lub trzech regionów, z których co najmniej dwa ulokowane są w krajach członkowskich UE (w przypadku projektów z udziałem beneficjenta z kraju spoza UE).

Współpraca w ramach projektu EWT może przyjąć następujące formy:

- **wspólne przygotowanie projektu** – zaangażowanie wszystkich partnerów w przygotowanie propozycji projektowej, wspólne planowanie działań,
- **wspólna realizacja** – podział ról pomiędzy partnerami, wykonywanie komplementarnych działań,
- **wspólny personel zatrudniony do realizacji projektu** – wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych komponentów projektu oraz wszystkich partnerów, wyznaczenie wspólnego koordynatora,
- **wspólne finansowanie** – wspólny budżet projektu, podział budżetu na

poszczególnych partnerów, odpowiadających przewidzianym dla nich działaniom, realizowanym na rzecz wszystkich uczestników projektu.

Partnerzy realizujący projekt współpracy transgranicznej lub transnarodowej muszą uwzględnić co najmniej dwie spośród wyżej wymienionych form współpracy, natomiast projekt współpracy międzyregionalnej powinien obejmować wszystkie cztery formy.

Współpraca transgraniczna

Programy współpracy transgranicznej będą wdrażane w regionach na poziomie NUTS III, usytuowanych wzdłuż wewnętrznych a także niektórych zewnętrznych granic lądowych Unii Europejskiej oraz w obszarach nadmorskich oddalonych od siebie maksymalnie o 150 km.

W przypadku Polski programy obejmą podregiony, których granice stanowią granicę państwową. W porównaniu do okresu programowego 2004–2006 nowością będzie możliwość objęcia programem współpracy transgranicznej podregionów usytuowanych wzdłuż wybrzeża Morza Bałtyckiego.

Głównym celem programów jest promowanie współpracy i bezpośrednich kontaktów wspierających rozwój gospodarczy i społeczny oraz ochronę środowiska w obszarach przygranicznych, charakteryzujących się zwykle niższym poziomem rozwoju w porównaniu do średniej krajowej.

Projekty powinny sprzyjać budowie wzajemnych powiązań ponad granicami pomiędzy samorządami lokalnymi, instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi czy też instytucjami kulturalnymi. Każdy projekt musi również wykazywać znaczący wpływ transgraniczny. Działania objęte finansowaniem dotyczyć będą m.in. następujących zagadnień:

- wspieranie przedsiębiorczości, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- ochrona dóbr naturalnych i dóbr kultury, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi,
- poprawa dostępu do sieci transportowych, informacyjnych i komunikacyjnych,
- gospodarka wodna, gospodarowanie odpadami oraz systemy energetyczne,
- rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja,
- współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia, w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn, rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora badawczo-rozwojowego.

W Polsce przewidziano realizację następujących programów współpracy transgranicznej:

Polska (woj. zachodniopomorskie) – Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Przednie – Brandenburgia),
 Polska (woj. lubuskie) – Niemcy (Brandenburgia),
 Polska (woj. dolnośląskie i lubuskie) – Niemcy (Saksonia),
 Polska – Republika Czeska,
 Polska – Republika Słowacka
 Polska – Republika Litewska,
 Południowy Bałtyk (Polska – Szwecja – Dania – Litwa – Niemcy)

Stronie polskiej powierzono zarządzanie trzema z wymienionych programów: Południowy Bałtyk,
 Polska – Niemcy (woj. lubuskie – Brandenburgia)
 oraz Polska – Republika Słowacka.

Potencjalnymi beneficjentami programów współpracy transgranicznej są przede wszystkim:

- jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli,
- podmioty i jednostki organizacyjne powoływane lub tworzone przez państwo, wojewodów lub jednostki samorządu terytorialnego w celu świadczenia usług publicznych,
- pozarządowe organizacje non-profit,
- izby gospodarcze, handlowe rzemieślnicze,
- szkoły wyższe,
- instytucje publiczne prowadzące działalność edukacyjną, badawczą,
- instytucje kultury,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- euroregiony.

Współpraca transnarodowa

Współpraca transnarodowa w przypadku Polski będzie realizowana w ramach dwóch programów EWT: Programu Regionu Morza Bałtyckiego (Polska, Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, wybrane regiony Niemiec, Szwecja oraz spoza UE wybrane regiony Białorusi, Norwegia i wybrane regiony Rosji) oraz Programu dla Europy Środkowej (Polska, Austria, Czechy, wybrane regiony Niemiec, Słowacja, Słowenia, Węgry, a także wybrane regiony Włoch i Ukrainy. Alokacja środków unijnych dla Polski na programy współpracy transnarodowej wynosi 119 234 mln euro.

Główne priorytety współpracy realizowanej w ramach programów operacyjnych współpracy to:

1. Wsparcie innowacyjności poprzez:
 - międzynarodowy transfer wiedzy,
 - przygotowanie i wdrażanie transnarodowych strategii innowacyjności,
 - ułatwienie współpracy instytucji naukowo-badawczych i sektora produkcyjnego,

- tworzenie sieci współpracy między MŚP i wirtualnych klasterów,
 - współpracę inkubatorów przedsiębiorczości,
 - tworzenie sieci współpracy pomiędzy instytucjami naukowo-badawczymi i uczelniami wyższymi,
 - zapewnienie warunków rozwoju wiedzy poprzez tworzenie transnarodowych sieci szkoleniowych w zakresie kształcenia ustawicznego i wyższego,
 - tworzenie strategii i planów działań dotyczących powiązań pomiędzy rozwojem zasobów ludzkich i rozwojem wiedzy,
 - opracowanie transnarodowych strategii zarządzania zmianami demograficznymi,
 - zapewnienie współpracy pomiędzy instytucjami szkoleniowymi i urzędami pracy,
 - działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
2. Poprawa dostępności do obszaru programowego oraz wewnątrz obszaru programowego poprzez:
- opracowanie rozwiązań komunikacyjnych dla obszarów metropolitarnych, miejskich, wiejskich oraz oddalonych,
 - wsparcie działań w zakresie zapewnienia transportu modalnego,
 - podniesienie jakości i zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego na obszarach miejskich,
 - wykorzystanie zaawansowanych rozwiązań technologicznych w zarządzaniu ruchem ulicznym,
 - zwiększenie dostępu do informacji i usług (e-learning, e-government, e-business),
 - opracowanie strategii mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa w transporcie.

3. Zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności miast i regionów poprzez:
- opracowanie zintegrowanych strategii rozwoju obszarów miejskich i rozwoju regionalnego,
 - umożliwienie trwałej współpracy obszarów metropolitarnych,
 - tworzenie struktur policentrycznych,
 - przygotowanie strategii wsparcia obszarów miejskich w zakresie wspólnego użytkowania infrastruktury, korzystania z usług i zaplecza rekreacyjnego,
 - zmniejszenie negatywnych skutków zmian demograficznych i społecznych na rozwój obszarów miejskich oraz rozwój regionalny, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w celu zwiększenia atrakcyjności miast i regionów, w tym poprzez współpracę instytucji kultury i sztuki.
4. Rozsądne korzystanie oraz zarządzanie środowiskiem naturalnym poprzez:
- zwiększenie czystości (wody, powietrza, gleby),
 - działania mające na celu zmniejszenie występowania ryzyka i skutków katastrof naturalnych i wywołanych przez człowieka,
 - przygotowanie wspólnych przedsięwzięć w zakresie zachowania i zarządzania obszarami chronionymi,
 - wsparcie technologii przyjaznych dla środowiska,
 - przygotowanie planów rekultywacji obszarów przemysłowych,
 - wykorzystanie źródeł energii odnawialnej,
 - wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w transporcie itp.
- Potencjalnymi beneficjentami programów współpracy transnarodowej są:

- podmioty uczestniczące w realizacji polityki przestrzennej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje zajmujące się rozwojem regionalnym i rozwojem obszarów miejskich oraz wiejskich, ochroną środowiska, transportem, technologiami i innowacjami,
- partnerzy społeczni i ekonomiczni,
- organizacje pozarządowe,
- agencje rozwoju regionalnego oraz inne agencje zajmujące się promocją przedsiębiorczości, innowacyjności itp.

Współpraca międzyregionalna

W nowym okresie programowania 2007–2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej będzie realizowany tylko jeden Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej – INTERREG IV C, który swoim zasięgiem obejmie całe terytorium Unii Europejskiej oraz Norwegię i Szwajcarię. W jego ramach wspierane będą działania zmierzające do poprawy efektywności polityki regionalnej poprzez promowanie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom. Budżet programu wynosi 321 mln euro. Z tych środków współfinansowane będą również:

- program wymiany doświadczeń na temat rozwoju obszarów miejskich (w oparciu o dotychczas realizowany program URBACT),
- program dotyczący identyfikacji, transferu i rozpowszechniania „dobrych praktyk” w zarządzaniu programami współpracy – INTERACT II,
- program z zakresu opracowywania studiów, gromadzenia danych, obserwacji i analizy trendów rozwojowych (kontynuacja programu ESPON).

Trzy główne priorytety współpracy międzyregionalnej to:

Priorytet 1, który dotyczy innowacyjności oraz gospodarki opartej na wiedzy koncentrując się przede wszystkim na kwestiach związanych z innowacyjnością, badaniami i rozwojem technologii, przedsiębiorczością oraz MŚP, społeczeństwem informacyjnym, zatrudnieniem i kwalifikacjami.

Priorytet 2, dotyczący środowiska naturalnego oraz zapobiegania ryzyku, a w szczególności kwestii związanych z zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi, gospodarką wodną, gospodarką odpadami, różnorodnością biologiczną oraz zachowaniem dziedzictwa naturalnego, energetyką, zrównoważonym transportem, dziedzictwem kulturowym i krajobrazem.

Priorytet 3, który dotyczy technicznego wsparcia dla programu (pomoc techniczna).

Program wspiera dwa różne rodzaje inwestycji, które wzajemnie się uzupełniają i pomagają zrealizować cele programu. Pierwszy typ to inicjatywy regionalne ukierunkowane na wymianę doświadczeń w określonym obszarze polityki w celu rozpoznania działań optymalnych oraz opracowania nowych narzędzi i metod wdrożenia. Drugi typ stanowią projekty związane z kapitalizacją, czyli wykorzystaniem rezultatów już zrealizowanych przedsięwzięć. Ten typ projektów obejmuje także tzw. opcję szybkiej ścieżki, która będzie polegała na tworzeniu sieci łączących regiony zmierzające do osiągnięcia lepszych wyników w danej dziedzinie.

Potencjalnymi beneficjentami programu mogą być tylko instytucje publiczne oraz instytucje o charakterze publicznym, w tym:

- władze regionalne i lokalne,
- instytucje publiczne i jednostki organizacyjne powołane w celu świadczenia usług publicznych w zakresie

ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego, transportu publicznego,

- agencje rozwoju regionalnego,
- uczelnie wyższe,
- instytuty naukowo-badawcze,
- parki technologiczne,
- inkubatory przedsiębiorczości,
- centra innowacyjności,
- organizacje turystyczne,
- służby ratownicze,
- inne spełniające warunki instytucje.

Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa

Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) jest inicjatywą Komisji Europejskiej, której podstawowym celem jest rozwój współpracy pomiędzy Unią Europejską a państwami partnerskimi spoza UE poprzez zapewnienie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju regionalnego. Na ten cel przeznaczonych zostało 173 322 mln euro, co umożliwi udzielanie pomocy finansowej państwom objętym Europejską Polityką Sąsiedztwa m.in. Białorusi, Ukrainie, a także Federacji Rosyjskiej. EISP będzie wdrażany między innymi za pomocą programów współpracy transgranicznej. EISP zasięgiem terytorialnym obejmuje oprócz wspomnianych krajów także: Algierię, Armenię, Azerbejdżan, Egipt, Gruzję, Izrael, Jordanię, Liban, Libię, Mołdawię, Maroko, Autonomię Palestyńską, Syrię i Tunezję. Polska będzie jednocześnie uczestniczyła i zarządzała dwoma programami w ramach Europejskiego Instrumentu Partnerstwa i Sąsiedztwa:

- Polska-Białoruś-Ukraina
- Polska-Litwa-Federacja Rosyjska (Obwód Kaliningradzki)

Kluczowe obszary wsparcia w ramach EISP stanowią:

- promowanie dialogu politycznego i reform,
- wzmocnienie instytucji krajowych i innych instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie i efektywne wdrażanie polityk,
- promowanie ochrony środowiska i dobrego zarządzania zasobami naturalnymi,
- wspieranie polityk zmierzających do redukcji ubóstwa,
- wspieranie polityk promujących rozwój społeczny, równość kobiet i mężczyzn, zatrudnienia i ochrony socjalnej,
- wspieranie współpracy transgranicznej oraz promowanie zrównoważonego rozwoju ekonomicznego, społecznego i środowiskowego w regionach przygranicznych,
- wspieranie polityk promujących zdrowie, edukację i szkolenia,
- promowanie i ochrona praw człowieka jako fundamentalnych wolności i wspieranie procesu demokratyzacji,
- zapewnienie sprawnie działającego i bezpiecznego systemu zarządzania granicami,
- promowanie współpracy w dziedzinach sprawiedliwości, spraw wewnętrznych oraz prewencji i walki z terroryzmem i zorganizowaną przestępczością,
- promowanie udziału Wspólnot w działaniach dotyczących badań i innowacji,
- promowanie współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi i krajami partnerskimi w dziedzinie szkolnictwa wyższego, wymiany nauczycieli, naukowców i studentów,
- promowanie dialogu międzykulturowego i kontaktami people-to-people.

Przykładowe priorytety współpracy w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa to:

1. Poprawa i rozbudowa transgranicznej infrastruktury: komunika-

<p>cyjnej, transportowej, technicznej, turystycznej, społecznej i ochrony środowiska;</p> <p>2. Wspieranie innowacyjności, powiązań gospodarczych oraz ułatwienie współpracy sektora gospodarki i nauki;</p>	<p>3. Wspieranie rozwoju zasobów ludzkich;</p> <p>Potencjalnymi beneficjentami programu będą instytucje prowadzące działania o charakterze non-profit, przyczyniające się do realizacji prio-</p>	<p>rytetów programu, w tym np. władze lokalne i regionalne, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne i euroregiony.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.interreg.gov.pl</i></p>
--	---	--

**WOLONTARIAT EUROPEJSKI (EUROPEAN VOLUNTARY SERVICE)
– PROGRAM „MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”**

EVS to szansa dla każdego młodego człowieka, bo każdy może zostać wolontariuszem niezależnie od płci, rasy, narodowości, stanu zdrowia czy kwalifikacji. To także zysk i pożytek dla instytucji i organizacji wolontariusza goszczących.

Ustanowiony na okres programowania 2007–2013 przez Komisję Europejską, Parlament Europejski i państwa członkowskie Unii Europejskiej Program Młodzież w Działaniu stanowi kluczowy instrument stwarzający młodzieży możliwości uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w wymiarze europejskim. Do jego określenia wykorzystano doświadczenia nabyte podczas realizacji wcześniejszych programów: Młodzież dla Europy (z lat 1989–1999), Wolontariat Europejski i MŁODZIEŻ (z lat 2000–2006). Jest skierowany do młodych ludzi w wieku od 13 do 30 lat oraz do pracowników młodzieżowych, wspierający uczestnictwo w kształceniu pozaszkolnym. Program zakłada także nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i wymianę doświadczeń oraz realizowanie projektów wymiany młodzieży i rozwój młodych ludzi w ramach europejskiego wolontariatu.

Wolontariat Europejski (EVS) to Akcja Programu „Młodzież w działaniu”, która umożliwia wolontariuszowi lub grupie wolontariuszy podjęcie pra-

cy społecznej we wszystkich Krajach Programu i Sąsiedzkich Krajach Partnerskich. Celem Akcji jest rozwijanie poczucia solidarności i promowanie tolerancji wśród młodzieży, w szczególności z myślą o wzmocnieniu spójności społecznej w Unii Europejskiej. Promuje ona aktywność obywatelską i pogłębia wzajemne zrozumienie wśród młodzieży. Ogólne jej cele są realizowane zwłaszcza przez:

- wspieranie uczestnictwa młodzieży w różnych formach wolontariatu zarówno w obrębie, jak i poza granicami Unii Europejskiej;
- stwarzanie młodzieży możliwości wyrażenia osobistego zaangażowania poprzez udział w wolontariacie na poziomie europejskim i międzynarodowym;
- włączanie młodzieży w działania pogłębiające poczucie solidarności między obywatelami Unii Europejskiej;
- włączanie młodych wolontariuszy w działania niedochodowe i niezarobkowe na rzecz społeczeństwa w innym kraju niż ich kraj zamieszkania.

Wolontariat Europejski to kształcąca forma pracy. Dzięki udziałowi w tej formie edukacji pozaformalnej młodzi wolontariusze zdobywają lub podnoszą kompetencje przydatne w rozwoju indywidualnym, dalszej edukacji oraz rozwoju zawodowym i uła-

twiające ich integrację społeczną. Na tę formę kształcenia składa się kilka elementów: uzgodnienie przewidywanych efektów, procesów i metod uczenia się, formalne poświadczenie zdobytych kompetencji, udział wolontariusza w cyklu szkoleniowym Wolontariatu Europejskiego oraz ciągła opieka i pomoc merytoryczna związana z wykonywaną pracą, językowa i indywidualna, włącznie z mechanizmami zapobiegania kryzysom i rozwiązywania sytuacji kryzysowych.

W Wolontariacie Europejskim może uczestniczyć każdy młody człowiek w wieku od 18 do 30 lat, a w szczególnych sytuacjach możliwy jest nawet udział młodzieży w wieku 16–17 lat. W celu umożliwienia młodzieży z mniejszymi szansami, włącznie z młodzieżą niepełnosprawną, aktywnego udziału w Wolontariacie Europejskim, podejmowane są szczególne starania i stwarzane specjalne zachęty. W takich działaniach „integracyjnych” mogą uczestniczyć osoby w wieku od 16 do 30 lat pod warunkiem, że w sposób kompetentny izgodny z ich potrzebami przygotowano ich udział, zapewniono im opiekę osób towarzyszących i zaplanowano działania stanowiące kontynuację. Pobyt w zagranicznej organizacji goszczącej trwa od 2 do 12 miesięcy. Młody człowiek może uczestniczyć w projekcie EVS tylko jeden raz. Wyjątek stano-

wią projekty krótkoterminowe po których realizacji możliwy jest udział w projekcie długoterminowym. Projekty wolontariackie są realizowane poprzez działania organizowane wspólnie przez legalnie funkcjonujące organizacje, które wysyłają lub goszczą wolontariuszy. Te działania obejmują przygotowania, okres pracy wolontariusza i czynności stanowiące kontynuację. Mogą dotyczyć różnych dziedzin, takich jak na przykład kultury, pracy z młodzieżą, sportu, opieki społecznej, dziedzictwa kulturowego czy środowiska naturalnego. Młodzi wolontariusze nie mogą natomiast uczestniczyć w niebezpiecznych akcjach interwencyjnych prowadzonych bezpośrednio po wystąpieniu sytuacji kryzysowej.

W działaniu w ramach Wolontariatu Europejskiego muszą uczestniczyć co najmniej jedna organizacja wysyłająca, jedna organizacja goszcząca i jeden wolontariusz. W danym działaniu mogą brać udział wszystkie lub tylko niektóre organizacje partnerskie i wolontariusze uczestniczący w projekcie, należy jednak pamiętać, że ilość tych ostatnich nie może przekraczać stu.

O wspólnotowe środki finansowe na realizację projektu Wolontariatu Europejskiego występuje jedna organizacja działająca w imieniu pozostałych partnerów. Organizacja ta nie musi wysłać lub gościć wolontariuszy w ramach projektu, może bowiem pełnić rolę organizacji koordynującej, która odpowiada za zarządzanie całym projektem, skoordynowanie projektu z działaniami wszystkich uczestniczących organizacji wysyłających i goszczących oraz rozdzielenie środków finansowych pomiędzy partnerów projektu zgodnie z ich zadaniami. Sami wolontariusze nie występują bezpośrednio o fundusze.

Należy pamiętać o tym, że organizacje znajdujące się w innych Krajach Partnerskich niż kraje Europy południowowschodniej mogą być organizacjami wysyłającymi lub goszczącymi, ale nie mogą być organizacjami koordynującymi. W każdym projekcie i każdym działaniu musi uczestniczyć przynajmniej jedno państwo członkowskie UE. W przypadku projektów składanych na poziomie krajowym wolontariusza wysyła organizacja wysyłająca, która ma siedzibę w jego kraju zamieszkania, a w przypadku projektów składanych na poziomie europejskim organizacja koordynująca może przyjąć na siebie wszystkie zadania związane z wysyłaniem wolontariuszy (z wyjątkiem wysyłania wolontariuszy z mniejszymi szansami, w przypadku których udział organizacji wysyłającej z kraju zamieszkania jest zawsze obowiązkowy).

Organizacje, które chcą realizować projekty w ramach Akcji 2. – Wolontariat Europejski muszą posiadać status akredytowanej organizacji EVS. W praktyce oznacza to, że muszą posiadać numer EI (Express of Interest), który otrzymają po akredytacji przeprowadzonej przez Narodową Agencję Programu Młodzież w Działaniu i posługiwać się nim niezależnie od tego, czy jest Organizacją Wysyłającą, Goszczącą czy Koordynującą.

Akredytacja przebiega według następującej procedury:

1. Zainteresowane organizacje pozarządowe, instytucje i jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, takie jak między innymi szkoły publiczne czy domy kultury powinny zapoznać się z zasadami Wolontariatu Europejskiego, czyli z przewodnikiem po Wolontariacie Europejskim, który jest częścią przewodnika po Programie Młodzi

dzień w Działaniu: http://www.mlodziez.org.pl/s/p/artykuly/82/820/przewodnik_PL.pdf

2. Następnie należy wypełnić List Intencyjny – EI, który znajduje się na stronie internetowej Programu Młodzież w Działaniu w dziale Pliki i Formularze. List Intencyjny powinien być wypełniony w języku angielskim. Opis powinien być jasny, tak aby przyszły wolontariusz mógł zrozumieć ogólne założenia i profil organizacji.
3. W zależności od planowanego statusu organizacji wypełniają odpowiednie części Listu Intencyjnego.
4. Wypełniony EI organizacje składają w formie elektronicznej (na adres ei@mlodziez.org.pl) oraz papierowej do biura Narodowej Agencji Programu Młodzież w Działaniu. W formie tradycyjnej konieczne jest także przesłanie Narodowej Agencji statutu organizacji oraz dowodu uzyskania przez nią osobowości prawnej.
5. Narodowa Agencja przesyła wnioskodawcy drogą elektroniczną informację o wpłynięciu i rejestracji Listu Intencyjnego oraz o numerze referencyjnym, jaki został mu nadany. W tej samej wiadomości przekazana zostaje też informacja o przyszłym spotkaniu akredytacyjnym, które zwykle odbywa się w ciągu miesiąca od momentu zarejestrowania EI. Akredytor ma prawo poprosić osobę kontaktową o uzupełnienie treści Listu, którego zawartość odbiega od przyjętych standardów.
6. Spotkanie akredytacyjne jest obowiązkową częścią procedury przyznawania organizacjom statusu akredytowanych organizacji Wolontariatu Europejskiego. Ma ono na celu poznanie przez NA

działalności organizacji oraz ocze-
kowań, wyobrażeń i pomysłu na
projekt EVS oraz skonfrontowanie
ich z ideą Wolontariatu Europej-
skiego. W spotkaniu akredytacyj-
nym bierze udział akredytor oraz
wszystkie osoby (zarówno pracow-
nicy organizacji ubiegającej się
o status akredytowanej organiza-
cji, jak i spoza niej), które będą za-
angażowane w realizację przyszłe-
go projektu EVS.

7. Po spotkaniu Narodowa Agen-
cja Programu w porozumieniu
z akredytorem podejmuje decyzję
o przyznaniu danej organizacji

statusu organizacji Wolontariatu
Europejskiego, bądź o odrzuceniu
Listu Intencyjnego.

W przypadku zaakceptowania Li-
stu Intencyjnego (tzw. zielone świa-
tło) zostaje on uaktywniony w bazie
danych organizacji na stronie: [http://
ec.europa.eu/youth/program/sos/hei/
hei_en.cfm](http://ec.europa.eu/youth/program/sos/hei/hei_en.cfm).

W razie niezaakceptowania Listu
Intencyjnego (tzw. czerwone światło)
możliwe jest ponowne złożenie przez
organizację nowego Listu Intencyjne-
go po upływie co najmniej 3 miesię-
cy od otrzymania negatywnej decyzji
z Narodowej Agencji.

Listy intencyjne można składać
w dowolnym momencie. Akredytacja
jest przyznawana na okres do trzech lat,
w ciągu których można rozpocząć do-
wolne działania w ramach Wolontariatu
Europejskiego. Uzyskując akredytację,
organizacje uczestniczące w Wolontaria-
cie Europejskim zgadzają się przestrze-
gać „Karty Wolontariatu Europejskiego”
(EVS Charter). W przypadku niestoso-
wania się do zapisów tego dokumentu
akredytacja może zostać cofnięta.

*Źródło: Materiały
Narodowej Agencji Programu
Młodzież w Działaniu*

W maju w Polsce odbyło się seminarium „**Together forever**”, którego celem było nawiązywanie nowych kon-
taktów owocujących przedłużeniem współpracy pomię-
dzy organizacjami pozarządowymi różnych krajów w ra-
mach europejskiego programu „Młodzież w działaniu”.

Na seminarium spotkali się przedstawiciele Azer-
bejdżanu, Armenii, Gruzji, Ukrainy, Białorusi, Estonii,
Anglii, Niemiec, Czech, Rumunii, Węgier, Włoch i Ro-
sj. Jako partner z Obwodu Kaliningradzkiego wystą-

piło Kaliningradzkie Centrum Wspierania Inicjatyw
Społecznych.

Podczas seminarium powstawały między innymi idee
nowych projektów, których realizacja stałaby się wspania-
łą kontynuacją tego spotkania. Część programu stanowił
wieczór kulturalny, w trakcie którego uczestnicy opowia-
dali o swoich krajach i częstowali wszystkich potrawami
narodowymi. Polski wieczór odbył się na świeżym powie-
trzu, a tło stanowiła panorama Tatry. Obejmował on wy-
cieczkę do Zakopanego i spacer po
górach.

– Takie seminaria są bardzo
ważne i przynoszą organizacjom
pozarządowym wiele pożytku.
Pojawiają się nowe kontakty, idee
i projekty. Dają też wiele samym
uczestnikom. – mówi Anastasia
Gostiewa, która razem ze Swietlaną
Kuczeriawą reprezentowała nasz re-
gion. – Jest to poza tym możliwość
zobaczenia innego kraju, poznania
jego kultury, spotkania znajomych,
nawiązania przyjaźni, jest to też po-
 prostu odpoczynek”.

Together Forever to nie tylko seminarium,
ale i niezła zabawa.

Współpracą międzynarodową w Stowarzyszeniu zajmuje się utworzone w 2002 r. Biuro Współpracy Zagranicznej (BWZ). Głównym jego celem jest pomoc organizacjom pozarządowym z terenu województwa warmińsko-mazurskiego w nawiązaniu współpracy z organizacjami zagranicznymi. Obecnie biuro koncentruje swoją działalność przede wszystkim na współpracy z organizacjami pozarządowymi z Europy Środkowo-Wschodniej, głównie z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, a także współpracuje z organizacjami z Niemiec, Anglii, prowadzi działalność stałą oraz realizuje projekty.

MISJA BIURA WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ

Poza dwoma kilometrami na Mierzei Wiślanej cała lądowa granica Polski z Federacją Rosyjską to północny koniec województwa warmińsko-mazurskiego. Elbląg, Olsztyn i Elk, w których Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych posiada swoje biura, są położone bardzo blisko tej granicy. Polska i Rosja są sąsiadami, kontakty są więc naturalne.

Współpraca daje obu stronom szanse na rozwój społeczny, kulturalny, ekonomiczny, transgraniczna turystyka i handel mogą stać się motorem pozytywnych przemian w gospodarce regionu. Przyjaźń i wzajemne zaufanie ludzi żyjących po obu stronach granicy w regionie połączonym wspólną, czasem bolesną historią, jest wręcz niezbędne.

Nie da się tego osiągnąć bez większej niż dziś dozy otwartości. Szanse na pozytywne zmiany daje działalność Rosjan i Polaków z rozmaitych organizacji pozarządowych, ludzi wpływających swoją aktywnością na społeczność lokalną, która za ich sprawą rozwija się, zmieniając swoje poglądy i otwierając się na nowe idee.

Dlatego Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych chce na poziomie instytucjonalnym, pozarządowym i personalnym stworzyć jak najlepsze warunki do rozwoju współpracy. Społeczność lokalna obu regionów powinna mieć sposobność wzajemnego poznania się, wykorzystania szans, jakie widzi w prowadzeniu handlu, kooperacji gospodarczej, wymianie kulturalnej czy pracy z młodzieżą.

Dlatego chcemy, aby była to mała, w wymiarze regionalnym, ojczyzna, żeby dzielić się doświadczeniami i czerpać wzajemnie z dziedzictwa kulturowego.

Na poziomie operacyjnym zależy nam na uposażeniu organizacji pozarządowych, ale też instytucji, takich jak szkoły czy domy kultury, w narzędzia, które pozwolą im rzeczywiście pracować, a nie, co jest wielkim problemem, poświęcać znakomitą większość energii na pozyskiwanie środków na działalność. Dlatego właśnie powołane zostało Biuro Współpracy Zagranicznej, którego działalność koncentruje się na wyżej wymienionych zagadnieniach.